

למעשה

פרשת ויקרא

©

כל הזכויות שמורות

למכון 'למעשה'

ולפנחס זרביב

כתובת המחבר

חנה סנש 21\11

אשדוד

058-3271323

p0583271323@gmail.com

כמו כן המכון מתמחה בעריכה לשונית

פרשת ויקרא

למה א של ויקרא קטנה רמז לענוה
שזה מהות התפילה והקורבנות

ויקרא אל משה (א' א')

והמנות - להחיות בהן מורי התורה
שיתפללו עליו" וכו' (פרק א' פסוק ט').

והנה, כשיחשוב אדם ויתבונן בהקריבו
קרבן, כי את הנעשה בבהמה היה ראוי
להעשות בו, הרי ודאי תתעורר נפשו
בזאת לשוב בתשובה שלמה ולהכניע
לבבו הערל לפני בוראו עד כי יבא לידי "לב
נשבר ונדכא – א-לקים לא תבזה". ולכן
כתבה התורה "ויקרא" ב"אלף" זעירא, כי
כלל ראשון בהבאת הקרבן הוא השפלה
והכנעה, וקניית מדת הענוה. כי אמנם, מי
יאמר זכיתי ונקיתי עצמי ממדת הגאווה,
וכבר אמרו בעלי המוסר כי אפילו מטאטא
הרחובות יכול להיות בעל גאווה על אף
היותו עוסק במלאכה בזויה מאד, מ"מ יכול
הוא להתגאות כי המטאטא שלו עולה
בטיבו על המטאטא של חברו.

ובאמת, כבר פירש בעל הטורים ענין
האלף זעירא, כי משה רבינו לא רצה
לכתוב אלא "ויקר" כדרך שנאמר בבלעם
הרשע "ויקר א-לקים אל בלעם", כאילו גם
למשה לא נראה השם אלא בדרך מקרה

כתב הרב יעקב נוימן בספרו דרכי
מוסר תיבת "ויקרא", כתובה ב"אלף"
זעירא, וטעמים רבים נאמרו בזה.

ואפשר לבאר הענין על פי מה שכתב
הרמב"ן בכוונת ענין הקרבנות וז"ל: "כי
בעבור שמעשה בני אדם נגמרים
במחשבה ובדבור ובמעשה, צוה השם כי
כאשר יחטא ויביא קרבן יסמוך ידיו עליו –
כנגד המעשה, ויתודה בפיו – כנגד הדבור,
וישרוף באש הקרב והכליות – שהם כלי
המחשבה והתאוה, והכרעים - כנגד ידיו
ורגליו של אדם העושים כל מלאכתו.
ויזרוק הדם על המזבח – כנגד דמו
בנפשו, כדי שיחשוב אדם בעשותו כל אלה
כי חטא לא-לקיו בגופו ובנפשו, וראוי לו
שישפך דמו וישרף גופו לולא חסד הבורא
שלקח ממנו תמורה, וכפר הקרבן הזה
שיהא דמו תחת דמו, נפש תחת נפש
וראשי אברי הקרבן כנגד ראשי אבריו,

במשהו ויש לעקרו מן הלב לחלוטין, כמו שדוד המלך ע"ה אומר "ולבי חלל בקרבי" (תהלים קי"ט), ומבואר במס' בבא בתרא (ספ"ק) דדוד הרגו ליצרו הרע ונעשה היצר חלל בקרבו. מאידך – מצה, מרמזת את היצר-טוב. וביאר מו"ר המשגיח מלאמז'א זצ"ל את הענין, דתכונתו של החמץ לתפוח גבוה גבוה כיצר הזה המתגאה ותופח אל על, אבל לאחר כמה ימים הוא מתחיל להתעפש. "הקנאה והתאוה והכבוד מוציאין את האדם מן העולם" - אחר זמן הכל מתעפש ואיננו. התאוות, למיניהן, מרקיבות את נפש האדם והורסות את תאי חייו עד שהוא נאכל כליל ויוצא מן העולם. לולא רסון הרצונות עלול האדם חלילה להתעפש ולהרקב.

בשעת מעשה, שעה שהיצר בא אל האדם ומסיתו לחטא, דומה האדם לחשוב בטעות כי אם יאבה לדברי היצר וישמע לעצתו - יערב לו, אך, דא עקא, הרי הוא כאותו אדם השרוע על ערמת זפת חם. אותה שעה של שכיבה בזפת נעימה היא, אבל כשהוא חפץ לקום, הנה אוי! אינו יכול

כפי הראותו אל בלעם, ואמר לו הקב"ה לכתוב גם ב"אלף" - ויקרא, ומשה מגודל ענוותנותו כתב אות זעירא. הוא שהתורה מעידה בו ואומרת "והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה". וזהו יסוד ענין הקרבנות כאשר נתבאר.

וכבר כתב רבינו יונה בשערי תשובה זצ"ל: "תועבת ד' כל גבה לב, ובעל גאווה נמסר ביד יצרו, כי אין עזרת ד' עמו אחרי שהוא תועבת ד'". הרי שמי שהוא בעל גאווה, נשללת ממנו הסייעתא דשמיא ונמצא מסור ביד היצר ונתון למכשול ולחטא, ולכך, בהקריב אדם קרבן לד' וברצותו כי יתכפר לו ממשוגתו, עליו להכניע עצמו ולקנות לנפשו מדת הענוה, למען הסר מעליו שלטון היצר ולזכות לכפרה ולעזר שמים.

עומדים אנו בימי ההכנה לחג הפסח. בספרי המקובלים מבואר טעם הענין הא דחמץ אסור אפילו במשהו, ואילו שאר איסורים בטלים בששים או במאתים, מפני שהחמץ מרמז על יצר הרע האסור אפילו

הכנעת הלב והכרת עבודתנו אליו יתברך, הוא הוא היסוד המתבקש בימי הפסח - "מעבדי פרעה לעבדי ד'", מעבדי התאווה ומ"ט שערי הטומאה ל"תעבדון את הא-לקים על ההר הזה". זוהי עבודת חג הפסח, זהו עיקרו ויסודו. ברם, מי שנוטל מן הפסח רק את ה"קניידלעך" הרי לא יצא ידי חובתו ולא זכה לבא לכלל "הללוהו עבדי ד'".

"זבח רשעים", "תפילת ישרים"
יש להוסיף מש"כ בזה הרב חיים פרלינדר בספרו שפתי חיים מידות ועבודת ה' (ח"ב עמ' קמב) "זבח רשעים תועבת ה' ותפילת ישרים רצונו" (משלי טו, ח), שלמה המלך הקביל את זבח הרשע לעומת תפילת הצדיק זה תפילתו תועבה וזה תפילתו רצונו. אמנם כותב המהר"ל (נתיבות עולם נתיב העבודה פ"א) שלכאורה יש הבדל מהותי בין זבח הרשע לתפילת הצדיק, "מה שזכר אצל הרשעים זבח ואצל הישרים תפילה, שבא לומר זבח רשעים תועבה, אף שאינו מבקש דבר רק שמביא אל השי"ת קרבן

לזוז ולנוע, כל-כולו דבוק לזפת והזפת דבוק בו. כזה הוא בעל התאווה, בשעה שהוא ממלא תאוותו והולך שבי אחר רצונותיו - הכל טוב ונוח, אבל אחר כך הדבר נורא ממש! הרקבון שולט בו, כל-כולו דבוק לרע בעצמותיו.

הגר"ח מבריסק היה ממשיל הענין לפלוגות החיילים אשר בשם "קוזקים" יקראו, איש איש וסוסו אשר הוא רוכב עליו. על החייל מוטל חוב לשמור על סוסו, לשפצו, לנקותו ולשמור על בריאותו ושלימותו. עוד זאת אסור לו לקוזק למכור את הסוס אשר הועמד לרשותו. הוי אומר - אמר ר' חיים - לסוס יש קוזק שמשמשו ולא לקוזק יש סוס. כאלו הן התאוות, לא שהתאוות משמשות את האדם אלא האדם נעשה עבד לתאוות.

אבל המצה, מסמלת את מהותו של היצר הטוב. אינו תופח, אינו מגביה מדתו אל על, בעונה, בהצנע, בהשקט, ללא התנשאות, ומשום כך - שומרת המצה על טיבה וטעמה זמן ממושך ביותר.

מהות התפילה הרי היא היפך מעבודות, "עבד" סתם הוא עבד כנעני, שהוא רכוש המוחלט של האדון, וחייב בעבודת רבו ואילו האדון אינו חייב כלום לעבדו, "מה שקנה עבד קנה רבו" (פסחים פח:), לכן אפילו אין לעבד אפשרות לקנות לעצמו חפץ כלשהו, וגם אין לאדון כל מחויבות לפרנסו ולתת לו מזונות, כמבואר בגמ' (גיטין יב:): "יכול הרב לומר לעבד עשה עמי ואיני זנך", גם כאשר האדון מספק לעבד את צרכיו הוא אינו עושה זאת מפני שהוא חייב בכך, אלא לתועלתו האישית כדי שהעבד יוכל לבצע ביעילות את המוטל עליו לעומת עבד עברי שחייב האדון לפרנסו, ובאותה רמת חיים שהוא חי, ואף חייב לפרנס את אשתו ובניו של העבד (קידושין כב:).] נמצא שכל החיובים הם מצד העבד אל האדון שצריך לעשות את רצון האדון ולעבוד אותו, לעומת זאת התפילה היא פנייה להשי"ת לשם קבלה, וא"כ מה הדמיון של התפילה לעבודות הריהי היפן העבודות, כאשר מתייצבים ובאים לפני השי"ת עם רשימה של

בבלי שום בקשה, עם כל זה תועבה אל השי"ת, ואלו תפילת ישרים רצונו של השי"ת אף שהתפילה שהוא מבקש מן השי"ת הוא לתועלת שלו כמו שהוא כל תפילה, ועם כל זה עבודה הזאת של הישר היא התפילה היא רצונו".

הרשע אמנם מתנדב קרבן מתנה להשי"ת, אבל הוא יתב' מואס ומתעב את הקרבן, כי לאמיתו של דבר היא אינה נתינה אלא קבלה, לעומת זאת תפילת הצדיק שהיא נראית לכאורה כקבלה שמרבה לבקש מהשי"ת לתועלת שלו, אבל באמת היא נתינה להקב"ה, והיא "רצונו", כי רצונו של הקב"ה שנבקש ממנו. ונבאר זאת ע"י הגדרת מהות התפילה.

מדוע תפילה נקראת "עבודות"

"ולעבדו בכל לבבכם - איזהו עבודה שהיא בלב הוי אומר זו תפילה" (תענית ב.). התפילה נקראת "עבודה" מלשון "עבודות", המהר"ל (שם) שואל: "איך אפשר לומר שהתפילה היא עבודה אל השי"ת, והרי עבודה זאת על מנת לקבל פרס, וא"כ למה נקראת התפילה עבודה?"

משאלות ובקשות, וכי לזה תקרא עבדות ? הם "נתינה", כלומר, הבקשות מהשי"ת הם מלמדות את האדם את תלותו הבלעדית בהקב"ה, כמו העבד שאין לו מגרמיה כלום והכל מאדונו ! כך האדם בתפילתו ע"י שמבקש הכל מה' מבטא בזה את הרגשת תלותו הבלעדית בה', שהקב"ה הוא הסיבה ואנו מסובבים ממנו, וכל מה שיש לנו הכל ממנו, ורק הוא יכול למלא את בקשתנו.

הכרה הזו היא נתינה מוחלטת להקב"ה. מהי הנתינה? השתעבדות האדם אל הקב"ה, שהוא נותן את עצמותו להקב"ה, ע"י שהוא מייחס את עצמו אל הקב"ה מתוך הכרה שכל כולו תלוי בהקב"ה, ואין לך נתינה גדולה מזו אם האדם מבין שהוא שייך בעצמותו להקב"ה, ותלוי כל רגע מחייו אך ורק בהקב"ה, ההרגשה הפנימית הזו היא העבדות האמיתית בעומק הלב - עבודה שבלב להשי"ת.

עבדות התפילה - מסירת עצמו אל השי"ת
מבאר המהר"ל שאכן התפילה היא עבדות: "מכל מקום האדם מוסר את עצמו אל השי"ת וכו', ונקרא זה עבודה כי העבד קנוי לרבו והוא וממון שלו הכל לאדון שלו וכו', כש"כ כאשר מוסר עצמו אל השי"ת שדבר זה עצמו מורה שהוא עבד קנוי לו, לכן נקרא זה עבודה וכו', כי כל ענין העבודה מורה שהכל נקנה אל השי"ת והוא שלו וכו', וכן התפילה שמתפלל לפניו כמו עבד שמתפלל לפני אדון שלו על צרכיו אשר הוא מבקש, ובזה נראה כי האדם צריך לו, וא"כ שהאדם נתלה בו יתב' הוא שלו, שכל אשר נתלה באחד - היינו שרואה בו את הסיבה היחידה - הוא שלו וכו', ולכך התפילה היא עבודה גמורה שמורה שהאדם נתלה בו יתברך ולכן הוא שלו".

ביאור הדברים, בקשות התפילה אם כי נראות כקבלה לתועלת עצמו אבל באמת

לעומת זאת "ותפילת ישרים רצונו", הישר אע"פ שמבקש מהשי"ת בפירוט רב את משאלותיו, אבל כוונתו הפנימית לתת את כולו להשי"ת, כי בתפילותיו הוא מברר לעצמו היטב שאת כל אשר יש לו הכל מקבל מהשי"ת, וכל המשך קיומו הוא תלוי אך ורק בהקב"ה, אמנם הוא מבקש מהקב"ה, אבל זוהי בקשה לשם נתינה, כי בזה הוא מבטא באופן מוחלט עד כמה הוא תלוי בהקב"ה, זהו "רצונו" כי עיקר רצון השי"ת שאנחנו נתקרב אליו ונתבטל לפניו, לכן מהות התפילה היא התקרבות אל השי"ת.

תפילה במקום קרבנות

בזה נבין את אשר אמרו חז"ל כי התפילה היא במקום קרבנות (זהר שמות כ:), ולכאורה יש הבדל מהותי בין הקרבן לתפילה, בקרבן מקריבים ונותנים לפני הקב"ה ואילו בתפילה להיפך באים ומבקשים מהקב"ה, אמנם באמת התפילה היא מקבילה להקרבת הקרבן כיון שיש לשניהם אותו יעוד ומטרה. הקרבן הוא מבטא שהאדם מוכן למסור

ההבדל בין תפילת הרשע לתפילת הצדיק

על פי זה נבין את ההבדל בין הרשע לצדיק, מדוע כשהרשע נותן זבח להקב"ה היא "תועבה" ואילו תפילת הצדיק היא "רצונו". הרשע כשנותן זבח אינו מתבטל כלפי השי"ת, אינו חש שה' הוא מקור ישותו, אדרבא, הוא מרגיש שהוא מעניק מתנה להשי"ת, זאת ועוד גם נתינתו אינה נקיה מכוונות זרות, מביא קרבן מתוך מחשבה לקבל תמורת זבחו - שה' ימלא את משאלותיו, אין זה נתינה' כי אינו חפץ להתנדב להשי"ת, אלא קבלה', מצפה לקבל תשלום ותמורה עבור המתנה, הוא נותן למטרה אחת בשביל התוצאה - לקבל! אלא שמבין בשביל שיקבל הוא צריך לתת. כך היא גם גדר תפילת הרשע "תועבה", הוא מתפלל כיון שרוצה לקבל מהקב"ה, אבל אינו מכיר את תלותו הבלעדית בהקב"ה, ואחר שקיבל מייחס את הקבלה לעצמו "כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה" זוהי תפילה של "תועבה".

תלויים אך ורק בהקב"ה - "כי ממך הכל ומידיך נתנו לך", א"כ היעוד של הקרבן והתפילה היא מטרה אחת, התקרבות אל הקב"ה והתבטלות לפניו.

למה לא פתחה התורה אלא בקרבן הנדבה

מבאר הרב מקדש הלוי

ופרש"י אדם כי יקריב מכם כשיקריב בקרבנות נדבה דבר הענין מוצאים אנו כי פרשת ויקרא העוסקת בהלכות הקרבנות אינה פותחת בקרבן חובה או בקרבן ציבור אלא דווקא בקרבן נדבה של יחיד ולכאורה מה טעם הדבר ונראה לומר שכאשר מביא אדם קרבן חובה כחטאת או אשם וכן כאשר הציבור מביאים את קרבנותיהם הרי שלא עומדת בפניהם כל ברירה אחרת יתכן בהחלט כי מרצונם החופשי הם לא היו מביאים את הקרבן אלא שחזקה עליהם מצוות התורה הקדושה לעומת זאת כאשר אדם מביא קרבן נדבה מיזמתו ומרצונו החופשי הרי שבכך הוא מעיד על עצמו כי אינו מסתפק בכך שיוצא ידי חובת המצוות אלא שרוצה ומשתוקק

את עצמו ואת נפשו לה' (עי' רמב"ן ויקרא א,ט בכוונת הקרבן), ע"י הקרבת הקרבן הוא מבטא את השייכות שלו אל הקב"ה, בעצם היה צריך להקריב את עצמו לפניו, ובמקום זה הוא מביא חלק מממונו ומקריבו להקב"ה, וכדברי המהר"ל (שם) "ואף אם אין מוסר נפשו אליו רק ממון שלו שמקריב אליו קרבן מכ"מ גם זה נקרא שמוסר עצמו אל השי"ת, כאשר מקריב אליו ממון שלו", ע"י נתינת חלק מרכושו לה' מראה האדם שהוא ורכושו שייכים לה', בזה הוא מבטא "כי ממך הכל ומידיך נתנו לך" (דה"א כט, יד). וכפי שמבאר הרמח"ל (דעת תבונות ס"י קס עמ' קעח) את ענין קרבן התמיד שמביאים את כל חלקי הבריאה 'דומם' - מלח, צומח' - נסכים, יחי' - בהמה, 'מדבר' - הכהן המקריב, וכלשונו "וכלם מתקבצים תחת צל אדוניהם", מעמידים את כל הבריאה תחת צל הקב"ה, דהיינו מקרבים את כל הבריאה אל שרשה. כך הוא גם ענין התפילה, מחזירים את כל הבריאה אל שורשה, ע"י שאנחנו מבררים לעצמנו את הידיעה וההכרה שכל אשר יש לנו אנו

הוא להוסיף עוד ועוד בעבודת ה' יתברך ולנהוג לפנים משורת הדין לפיכך הקדימה התורה את פרשת קרבן הנדבה לכל הקרבנות האחרים קרבנות החובה וקרבנות הציבור בכדי ללמד כי צורת הקרבן הראויה והרצויה הינה זו אשר באה לידי ביטוי בקרבן נדבה כלומר הקדוש ברוך הוא מצפה מאתנו להביא את כל הקרבנות כולם בשמחה וברצון לא רק בכדי לצאת ידי חובה אלא בכדי להוסיף עוד ועוד בעבודת ה' ולעשות נחת רוח לפניו יתברך

וצריך ביאור, אמאי המתין עד הכא למילף זאת, ולא יליף ליה מכל אותם "לאמר" הכתובים בכל פרשיות התורה עד הנה. ת. ראשית, יש לציין כי אכן מצאנו מקורות נוספים בדברי חז"ל שלא למדו ענין זה מה"לאמר" דפרשתינו, אלא מה"לאמר" הקדומים לו. וכן איתא בפסיקתא, שלמדה זאת מהכתוב המופיע בפרשת בא, וז"ל: "דבר אחר "לאמר", לך אמור להם, מיכן לאומר לחבירו דבר, שהוא בבל יאמר, עד שיאמר לו לך ואמרו" ע"כ, וכן הוא במדרש שכל טוב על פסוק זה.

ושם במדרש שכל טוב בפרשת מקץ, מופיע שלמד ענין זה בכתוב הקודם לפרשת בא, וז"ל: "ר' מוסיא בשם ר' מוסיא רבא מניין לאומר דבר שהוא בבל יאמר עד שיאמר לו לך ואמור, שנאמר לך אמור לבני ישראל (שמות ו' ו) ע"כ.

השאלות {דרב אחאי, פר' וישב, שאילתא כ"ח}, לומד הלכה זו מהפסוק בפרשת אמור, וז"ל: "דא"ר מנסיא בריה דר' מנסיא משמיה דרבי מנסיא רבה מניין

בעבודת ה' יתברך ולנהוג לפנים משורת הדין לפיכך הקדימה התורה את פרשת קרבן הנדבה לכל הקרבנות האחרים קרבנות החובה וקרבנות הציבור בכדי ללמד כי צורת הקרבן הראויה והרצויה הינה זו אשר באה לידי ביטוי בקרבן נדבה כלומר הקדוש ברוך הוא מצפה מאתנו להביא את כל הקרבנות כולם בשמחה וברצון לא רק בכדי לצאת ידי חובה אלא בכדי להוסיף עוד ועוד בעבודת ה' ולעשות נחת רוח לפניו יתברך

בענין מה שכתב הרב הרב יוסף צברי באספקלריא לפרשת ויקרא תשע"ח וז"ל:

נתינת הרשות הנלמדת מתיבת "לאמר"

ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל

מועד לאמר (א, א)

איתא ביומא (ד, ב): מנין לאומר דבר לחבירו שהוא ב"בל יאמר", [שאסור לו לספר הדברים לאחר], עד שיאמר לו "לך אמור", שנאמר "וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר" [לא אמור הדברים אלא אם כן נותן לו רשות, רש"י], ע"כ.

כזה אפשר לומר, שעצם תחילת דיבור ה' עם משה בצורת "קריאה" חזקה הנשמעת מבחוץ, היא עצמה כעין הוראה לישראל שידעו שיש להקב,ה מסר מיוחד שהוא נאומר למשה על מנת להעבירו לישראל, ששמעוהו.

לזה באה הגמרא ללמדינו דווקא מפסוק זה בתחילת פרשת ויקרא, שכאן נתחדש בפסוק זה שנאמרה בו גם לשון "ויקרא" וגם לשון "לאמר", ובאו ללמדך, שאע"פ שהיתה כאן קריאה תחילה, וכל ישראל ידעו שה' דיבר עם משה, ויש למשה דבר מה להודיעם, אין למשה רשות להודיעם את דבר ה', עד שהקב"ה יצווהו על כך במפורש ויאמר לו: "לאמר", לך אמור זאת לישראל.

וזוה לשון הריטב"א: "הא בקריאה הא בדיבור, פי' דבקריאה שומעין כל ישראל, כשקורא אותו אבל קול הדיבור לא היו שומעין. עד שיאמר לו לך אמור תלמוד לומר וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר. פי' ודרשינן ליה מהאי לאמר דהכא לאשמועינן דאפילו במקום שיש קריאה

לאומר דבר לחבירו שהוא בבל יאמר עד שיאמר לו לך ואמור שנ' וידבר יי' אל משה לאמר דבר אל בני ישראל לאמר ויאמר יי' אל משה אמור אל הכהנים אמור ואמרת אל זקני ישראל" ע"כ.

אמנם, עדין כל הקושיא מופנית לדברי הגמרא ביומא, הלומדת במפורש הלכה זו, דווקא מהפסוק בתחילת פרשת ויקרא, וכאן יקשה, מה המעלה של פסוק זה בתחילת פרשתינו, שרק ממנו ניתן ללמוד את הנהגת ה"בל יאמר", יותר מכל לשונות ה"לאמר" המופיעים לפניו בתורה. א. בריטב"א {יומא שם} מצאנו, כי ביאר את דברי הגמרא ביומא, כי מדבריה נתחדש, כי אע"פ שאמנם דיבר הקב"ה אך ורק עם משה רבינו באוהל מועד, אבל אע"פ שהדיבור היה לו לבדו, קול הקריאה שהיה קורא לו בתחילת הדיבור, היה חזק, עד שיכלו לשמעו כל ישראל מבחוץ. ונמצא, כי כאשר היתה "קריאה" חזקה, כל השומעים בחוץ ידעו כבר על זאת שדיבר ה' עם משה. במצב כזה, היתה לי הוא אמינא שאי"צ ציווי מיוחד של הקב"ה, שמשה יאמר זאת לישראל, שכן במצב

ושב משה את דברי וגו'. אבל באהל מועד שלא היה הדבור רק למשה, וכבר קבלו עליהם מסיני "נעשה ונשמע", ולא היה צריך לתשובת משה, לכך דרשו מיניה: דבר אחר, שהוא בבל יאמר, כמו לא - אמור" עכ"ל.

ראיה לתחילת דברי המהרש"א, כי "לאמר" פירושו החזרת תשובה, מצאתי מפורש בדברי המהר"ל בגור אריה {פר' פינחס}, וז"ל: "לאמר השיבני וכו'. דאם לא כן, "לאמר" למה לי, אלא שהיתה בקשתו שיודיע לו הקדוש ברוך הוא תשובה, וזהו "לאמר". שהיה מצטער על דבר זה מאד, לכך היה מבקש שישב לו אם יעשה בקשתו. ואם תאמר, מאי שנא כאן שדרשו כך, ובכל מקום לא דרשו "וידבר ה' אל משה לאמר". אין זה קשיא, שבכל מקום פירוש "לאמר", שאמר לו הקדוש ברוך הוא 'אמור להם לישראל', וממנו למדו במסכת יומא {ד' ע"ב} שמי שאמר לחבירו דבר, שהוא ב'בל יאמר' עד שיאמר לו "אמור", שנאמר "וידבר ה' אל משה לאמר", וכאן לא שייך למדרש כך בדבור משה אל ה'" עכ"ל. הרי שהמהר"ל מפרש

ששומעין קול הדיבור הוא בבל יאמר עד שיאמר לו לך אמור" עכ"ל.

ב. תירוץ וביאור נוסף על זה, נמצא בדברי המהרש"א שם, בחידושי אגדות. המהרש"א מבאר, כי בכל הפעמים הקודמות שנאמר בתורה "לאמר", היתה כוונת הקב"ה כי משה ילך ויודיע את דבריו לישראל, וכאשר ישמע את תשובתם יחזור ויגיד אותה להקב"ה. אמנם כאן בתחילת פרשת ויקרא, ל"ש לפרש כי זאת היתה כוונת ה', כיון שנאמרו ציווים אלו לאחר מתן תורה, וכעת בהודעת מצוות הקרבנות אי"צ הקב"ה לתשובת ישראל, כיון שכולם מצווים ועומדים על קיום התורה מהר סיני באמירת "נעשה ונשמע". לפיכך היינו חייבים לחפש פירוש אחר למילת "לאמר" שנאמרה כאן, ולזה באה הגמרא לבאר, כי כוונת מילה זו היא רשות לצאת ולהודיע דבר זה לישראל, ואין זה קשור להחזרת תשובתם.

וז"ל המהרש"א שם: "והשתא נמי בהאי קרא קאמר מאי לאמר, דכל הני לאמר דכתיבי בסיני, יש לפרש כפירש"י בחומש צא ואמור להם והשיבני אם יקבלו, כמ"ש

מ"מ אסור לומר עד שיאמר ה' לו להגיד וכעין מה שמבאר עה"פ באסתר (כב) ותאמר אסתר למלך בשם מרדכי - דרשו חז"ל מכאן 'כל האומר דבר בשם אמרו מביא גאולה לעולם'. וצ"ב מה כל הגדלות של אסתר שאמרה בשם מרדכי, וכי למה תחזיק טובה לעצמה, הרי באמת שמעה זאת ממרדכי, ומגיע לו מן הדין שכר על שהציל את אחשורוש.

אלא ביאר הכתב סופר יש ליישב, דהנה חז"ל דרשו על הפסוק "ותלבש אסתר מלכות" "שלבשה רוח הקודש, וא"כ ידעה היטב מה שעשו בגתן ותרש בכדי להרוג את אחשורוש, והיתה יכולה לספר למלך בשם עצמה, ובכל זאת לא החזיקה טובה לעצמה ואמרה למלך בשם מרדכי וזהו גדלותה.

משולחן ר' אליהו ברוך דברי כיבושין ויקרא אל משה וידבר ד' אליו מאהל מועד לאמי ויקרא א א פירש רש"י לאמר צא ואמור להם דברי כבושין בשבילכם הוא נדבר עמי שכן מצינו שכל ל"ח שנה שהיו ישראל במדבר כמנודים מן

שגם אחר מתן תורה יכול לשון "לאמר להתפרש כרצון להחזרת תשובה, אמנם זה דווקא כאשר הקב"ה מפרש יותר ומצווה: "לאמר השיבני", ומשמע שקודם מתן תורה לא היה צריך לתוספת לשון "השיבני", וכדברי המהרש"א, ועצם לשון "לאמר" היתה מתפרשת תמיד כרצון לקבלת תשובה מישראל.

תירוץ נוסף לשאלה זו עיין בדברי הגבורת ארי ביומא שם, שביאר זאת עפ"י ביאורו בדברי ר' יוחנן בגמרא ע"ש. עכ"ל.

ועוד נראה לבאר שלמרות שברור שכל מה שה' נגלה אליו זה רק בשביל עמ"י וכמו שמבואר ברש"י עה"פ 'ויקרא אל משה וידבר ד' אליו מאהל מועד לאמר' (ויקרא א א) פירש רש"י, לאמר, צא ואמור להם דברי כבושין, בשבילכם הוא נדבר עמי, שכן מצינו שכל ל"ח שנה שהיו ישראל במדבר כמנודים מן המרגלים ואילך, לא נתייחד הדיבור עם משה שנאמר (דברים ב) ויהי כאשר תמו כל אנשי המלחמה למות וידבר ד' אלי לאמר, אלי היה הדבור'.

עתה ד' לא דיבר עם משה בגלל ישראל כמעט ארבעים שנה ורק עתה יכל ד לדבר עם משה וזה רמז להם משה בשבילכם הוא נדבד עמי והוכיח להם דבר זה ממה שכל ל"ח שנה לא נתיחד אליו הדבד ובודאי שלא היה זה בסיבת משה וא"כ אין לך תוכחה גדולה מזו שרמז להם ענין היותם נזופים ל"ח שנה שלא היו ראויים שיתיחד הדבור בשבילם וכל זה נועד ללמד מוסר לעתיד עד היכן כח מעשיהם לטוב ולמוטב שאם זכו מתייחד הדיבור עבורם ואם הם נזופים אין הקב"ה מייחד הדיבור אפילו עם משה רבינו בעבור זה כל זמן הנזיפה והיינו דברי כיבושין

אדם כי יקריב מכם קרבן לה" (א ב)

'אדם למה נאמר, מה אדם הראשון לא הקריב מן הגזל שהכל היה שלו, אף אתם לא תקריבו מן הגזל' רש"י.

מדוע זקוקים אנו ללמוד שאין להקריב קרבן מן הגזל מאדם הראשון, הקשה בעל החפץ חיים זצ"ל, והלא מקרא מפורש

חמרגלים ואילך לא נתייחד הדיבור עם משה שנאמר דברים ב ויהי כאשר תמו כל אנשי המלחמה למות וידבר ד' אלי לאמר אלי היה הדבור וכבר הקשה החת"ס דא"כ אי"ז דברי כבושין ותוכחה אלא אדרבה דברי שבח שבשבילן דיבר השם עם משה וצ"ב והחת"ס תירץ לפי מש"כ רש"י לעיל כאן ד"ה מאהל מועד שהקול היה חזק ועכ"ז נפסק ולא היה יוצא חוץ לאהל מועד והרי מאחר שהדיבור היה נוגע לכלל ישראל למה עשה הקב"ה נס שהדיבור החזק לא יצא חוץ לאהל ומוכח שכלל ישראל לא היו ראויים במדריגה כזו שישמעו את דבר ד' מפי הגבורה וזהו דברי כבושין ותוכחה שבשבילכם הוא נדבר עמי ואף שנוגע הדבר לכם מ"מ לא רצה ד' שתשמעו מפני שאינכם במדריגה הראויה וזהו תוכחה גדולת עוד יש ליישב שהכוונה היא שאם הם בעלי מעלה כזו שהקב"ה מדבר עם משה בגללם אזי אפשר לתבוע מהם יותר והיינו דברי אולם באמת יש לפרש דברי רש"י בפשיטות שהתוכחה היא על מה שעד

הוא, 'אני ה' שונא גזל בעולה' (ישעיה משסיים לברך שאל אותו בנו לפשר סא)? האנחה.

אלא תירץ שיש שני מיני גזל, א. שלוקח מחברו בעל כרחו. ב. כאשר נותנים לאדם מתוך הנחה מוטעית שהמקבל הוא תלמיד חכם וצדיק, והנותן רצונו להנות תלמיד חכם מנכסיו, מקבל זה לגזלן ייחשב שהרי אילו היה הנותן יודע שאינו תלמיד חכם ואינו צדיק לא היה מעניק לו. הלימוד המיוחד שיש לנו מאדם הראשון בא להורות על החובה להזהר מן הגזל גם מהסוג השני. כשם שכל מה שהקריב אדם הראשון היה נקי מכל חשש גזל על אופניו השונים, שכן הכל היה ברשותו, כך גם צריכים להיות הקרבנות בכל הדורות.

השיב החפץ חיים ואמר: לכאורה, אין הדברים מובנים. כיצד מתקשר הסיום של 'שלא נבוש ולא נכלם לעולם ועד' לנאמר לפני כן – 'ונא אל תצריכנו' וכו'. הרי הבושה של הנצרכים למתנת בשר ודם היא בעולם הזה דוקא, ומדוע נקט הכתוב כלפיהם את הלשון 'לעולם ועד' המוסבת על העולם הבא?"

אלא האמת היא, סיים החפץ חיים, כאשר מקבלים מתנה מבשר ודם אפשר ח"ו שיגיע המקבל על ידי זה לבושה נצחית בעולם הבא. ומתי? כאשר יתבעו ממנו על מה שקיבל בתור תלמיד חכם וירא שמים בשעה שבאמת לא היו בו מעלות אלו.

לא יאמר אדם דבר לחבירו אלא א"כ קורו

כתב הרב דוד כהן שליט"א "ויקרא אל משה וידבר" (א, א) למה הקדים קריאה לדיבור, לימדה תורה דרך ארץ שלא יאמר

מו"ר הגר"א לופיאן זצ"ל שמסר את הדברים הנ"ל בשם ה'חפץ חיים' (לב אליהו בראשית עמ' ריא) סיפר שפעם אחת בעת ברכת המזון, כאשר הגיע החפץ חיים ל'ונא אל תצריכנו ה' אלקינו לא לידי מתנת בשר ודם וכו'. שלא נבוש ולא נכלם לעולם ועד'. נאנח אנחה גדולה.

אדם דבר לחבירו אלא א"כ קורוהו (יומא ד, ב).
 אשר לא נספד כהלכה ואל בית הדמים
 אשר המית את הגבעונים, ומבואר שם

בגמ' דבמקום שנתבע שאול שהרג את
 הגבעונים הזכירו את צדקתו שלא נספד
 כהלכה משום דבאשר משפטו שם פעלו,
 ופירש"י שם באשר משפטו במקום שדנים
 את האדם שם מזכירין פועל צדקותיו,
 ובזה ביאר הגרי"ס את הנהגתו שהוא
 הולך בדרכיו של מקום, וכיון שהוא בא
 להוכיח אותו חכם על עוונתו הוא מקדים
 לכבדו כדי לקיים הנהגת הקב"ה באשר
 משפטו שם פעלו.

ואפ"ל בזה תרתני, באופן אחד אפשר
 ליישב ענין זה, דהנה בספר 'נתיבות אור'
 הביא עובדה ממרנא רבי ישראל סלנטר,
 שבא אצלו רב גדול ומצאו מכין עצמו ללכת
 מביתו ואמר לו שהוא הולך למסור מעות
 לידי אדם אחד. שאלו למה הוא מטריח
 עצמו ללכת לביתו להביא המעות ואינו
 שולח לו ע"י שליח, ואמר לו שהוא מדינא
 דגמ' והפציר בו מאוד לגלות לו היכן מצא
 זה בגמ', והביא את הגמ' ביבמות שדרשו
 את הפסוק 'ויאמר ד' אל שאול ואל בית
 הדמים" – אל שאול

ולפי"ז אפ"ל דבאדה"ר אין להוכיח שיש
 להקדים קריאה לדיבור, דכיון שבא
 הקב"ה להוכיח אותו על חטא עץ הדעת
 היה אפ"ל שמה שקרא לו קודם בקריאה

שלא יבהל, ומזה מוכח שגם מי שמדבר אל רעהו צריך להקדים קריאה לדיבור שהיא בדרך חיבה וכבוד. עכ"ד הרב דוד כהן שליט"א.

סיפור על חשיבות הדרך ארץ
סיפור המשגיח ר' דב יפה זצ"ל,
בספרו לעבדך באמת (עה"ת ויקרא
עמוד לד) תלמיד מובהק של הגה"צ ר'
מאיר חדש זצ"ל, סיפר לי עובדה מאלפת ששמע מר' מאיר על הסבא מסלבודקא, נוהג היה הגאון ר' איסר זלמן מלצר זצ"ל ראש ישיבת עץ חיים, לפקוד מפעם לפעם את מעונו של הסבא מסלבודקא בעיר חברון, כשלעיתים התלוו אליו בחורים מישיבת עץ חיים, באחד הפעמים שביקר ר' איסר זלמן אצל הסבא, הביא עמו בחור מישיבת עץ חיים ואמר עליו לסבא שהוא עליו גדול ויש לו צפיות גדולות ממנו, והנה במהלך השיחה של ר' איסר זלמן עם הסבא, טבל אותו בחור את אצבעותיו בקערית הסוכר שהיתה מונחת על השולחן, ואח"כ הכניס את האצבעות לפיו כדי למצוץ מהן את הסוכר, פנה הסבא לבחור ואמר לו: "בני היקר אמור נא, מה

שהיא לשון חיבה וכבוד היה כדי לקיים הענין של באשר משפטו שם פעלו, שקודם לתוכחה קראו בלשון חיבה וכבוד ואין להוכיח מכאן שבכל מקום יש להקדים קריאה לדיבור, ולכן הוכיחה הגמ' ענין זה רק ממשה רבינו שלא היתה אמירה של תוכחה, ולכן מכך שקרא לו הקב"ה קודם יש להוכיח דיש להקדים קריאה לדיבור.

ובאופן נוסף אפ"ל בזה, דהנה כתב הרמב"ם פ"ז מיסודי התורה, שכל הנביאים יראים ונבהלין בשעה שמקבלין את הנבואה ומשה רבינו אינו כן, שהכתוב אומר אצלו כאשר ידבר איש עם רעהו שכמו שאין אדם נבהל לשמוע דברי חברו כך אין משה רבינו נבהל מלדבר עם הקב"ה, ולפי"ז אפ"ל שאצל אדה"ר אין חידוש במה שקדמה קריאה לדיבור, דקבלת נבואה מהקב"ה גורמת לבהלה, ולכן קדמה קריאה לדיבור להכין אותו לקבל הדיבור מהקב"ה כדי שלא יבהל, ורק אצל משה רבינו שהדיבור אצלו כדבר איש אל רעהו יש חידוש במה שקדמה לו קריאה, שאצלו אין סיבה להקדים הקריאה

יותר חשוב, בהמה מתה או בהמה חיה? ודאי בהמה חיה, מה יותר חשוב, בהמה חיה או אדם חי? ודאי אדם חי. אדם חי או ישראל? ודאי ישראל, ישראל או תלמיד חכם? ודאי תלמיד חכם, מעתה צא ולמד כמה יורד תלמיד חכם ממדרגתו ע"ש שאין בו דרך ארץ, שיורד מהמדרגה הגבוהה יותר עד לדיוטא התחתונה שנבילה טובה הימנו, בהמה מתה טובה הימנו, הג"ר מאיר הוסיף וסיפר, שהסבא אמר אז למקורביו שכפי הנראה התקוות שתולים בעתידו של אותו עילוי לא יתגשמו, ואמנם לימים התברר שהעילוי הנ"ל לא נשאר בן תורה.

דרך ארץ קדמה לתורה

ויקרא ה' אל משה וידבר אליו מאהל מועד לאמור (א, א), ממקרא זה לומדים חז"ל על חשיבותה העצומה של מידת דרך ארץ, זה לשון המדרש (ויק"ר פרשה א' אות ט"ו) 'מכאן אמרו, כל תלמיד חכם שאין בו דעת נבילה טובה הימנו. צא ולמד ממשה, אבי החכמה, אבי הנביאים, שהוציא את ישראל ממצרים ועל ידו נעשו כמה ניסים ונפלאות על ים

סוף, ועלה לשמי מרום והוריד תורה מן השמים, ונתעסק במלאכת המשכן, ולא נכנס לפני ולפנים עד שקרא לו ה', שנאמר "ויקרא אל משה", כלומר, מידת דרך ארץ שהיתה למשה רבנו הביאה לכך שהוא לא נכנס מעצמו לאהל מועד - לבית ה', אלא המתין עד שיקרא לו הקב"ה להיכנס לאהל מועד ורק אז נכנס, זאת למרות שהיתה יכולה להיות לו הוראת היתר להיכנס ללא שיקרא לו הקב"ה, על סמך שבשעת הציווי לבנות את אהל מועד, כבר הודיע הקב"ה למשה שהוא עתיד לדבר עמו באהל מועד כדכתיב (שמות כה, כב): "ונועדתי לך שם ודברתי אתך"

היכן כתוב כאן שת"ח שאין בו דעת נבילה טובה הימנו

וצ"ב א. היכן כתוב כאן שת"ח שאין בו דעת נבילה טובה הימנו אולי זה לא מוסרי אבל מנין שזה עד כדי כך גרוע שאפי' נבילה טובה הימנו.

ב. אולי זה נדרש ממשה לגודל דרגתו שסביביו נשערה מאוד ולא מכל אדם

ג. אולי משה רבינו לא נכנס מפני גודל הענווה שהיתה לו

האוחז ס"ת ערום נקבר ערום מאותה מצוה שאין לו עליה שחר

מדוע ההדגשה היא על ת"ח

ה. יש להבין מדוע הדגשת חז"ל היא על תלמיד חכם שאין בו דעת, וכי לאדם רגיל אין צורך בדרך ארץ?

ת"ח שאין לו דרך ארץ ממאיס את התורה על אחרים

מבאר הג"ר אהרון קוטלר שחובת דרך ארץ אצל תלמיד חכם איננה רק מהלכות דרך ארץ אלא גם מהלכות קידוש ה', משום שת"ח אשר מתנהג בחוסר דרך ארץ, עלול לגרום לביזוי התורה וחילול ה' רח"ל, וכפי שאומרת הגמ' במסכת יומא (פו, א): "מי שקורא ושונה ומשמש ת"ח ואין משאו ומתנו באמונה ואין דבורו בנחת עם הבריות, מה אומרים הבריות עליו, אוי לו לפלוני שלמד תורה, אוי לו לאביו שלמדו תורה, אוי לו לרבו שלמדו תורה, פלוני שלמד תורה ראו כמה מקולקלים מעשיו וכמה מכוערים דרכיו..." הרי שת"ח שלוקה בחוסר דרך ארץ, לימוד התורה שלו גורם לביזיון התורה וחילול ה'. וזהו מה שאמרו חז"ל (קידושין ל"א): "זכה נעשית לו סם חיים, לא זכה, נעשית לו סם

אלא משה רבינו שהיה מקורב לה' ובכל ביתי נאמן הוא אם זה לא היה כזה גרוע שת"ח רגיל היה נפסל עד כדי כך שנבילה טובה הימנו, למשה רבינו שהוא **אבי החכמה, אבי הנביאים, שהוציא את ישראל ממצרים ועל ידו נעשו כמה ניסים ונפלאות על ים סוף, ועלה לשמי מרום והוריד תורה מן השמים, ונתעסק במלאכת המשכן, וראה את אחוריו של הקב"ה ובכל ביתי נאמן הוא, היה מותר להיכנס מפני שהוא קרוב כל כך. כמו שיש דברים של קירבה שכן נוהג באביו יותר מאדם רחוק ומזה שבכל זאת משה רבינו לא נכנס מוכח שנחשב לפגם שגם באדם קרוב אי אפשר לנהוג כן וכ"ש בשאר ת"ח שאין להם דרך ארץ הוי פגם גדול ונבילה טובה הימנו.**

וכי ממעשה אחד אדם מאבד את מעלתו

ד. וכי ממעשה אחד אדם מאבד את מעלתו מאיגרא רמה לבירא עמיקתא אפשר לומר שהכוונה שעל המעשה הזה לא תהיה לו שום תועלת וכמו שאמרו

המוות", והסיבה שהיא נעשית לו סם המוות, משום שלימוד התורה שלו עצמו הופך להיות סיבה לחילול ה' ולביזוי התורה הקדושה, כי הרואים את הנהגותיו אומרים, "פלוגי שלמד תורה ראו כמה מקולקלים מעשיו וכמה מכוערים דרכיו", ואפשר שזהו גם ההסבר לדברי חז"ל, שאפילו הנבילה טובה מת"ח שאין בו דעת: נבילה - אם היא מבהמה טהורה עדיין היא יכולה לשמש לכבוד ה', שהרי אפשר לכתוב עליה מזוזה או פרשיות של תפילין, אבל תלמיד חכם שאין בו דעת יוצא ממנו ח"ו חילול ה'. (לעבדך באמת ויקרא)

טוב

בשפלותו ובחסרונותיו ואין עולה כלל בדעתו שיש לו מעלות שבגינן יוכל להגיס דעתו ולהפסיע על ראשי עם קודש. ומה שראו חז"ל להשוות את שאינו מכיר בחסרונותיו לנבילה, היינו לפי שהסירחון הנודף מהנבילה מהווה כאילו עדות שמכירה היא בחסרונותיה. לפיכך מכריזה היא למרחקים לבל יקרב איש אליה. ותלמיד חכם זה אין בו דעת להבחין שמפני תורתו מסתכלים עליו המון העם כדי ללמוד מדרכיו, וכל פחיתות ומגרעת במידות רעות ובפרט מידת הגאווה - גורמת קלקול ובזיון לכבוד התורה. לכן, הנבילה טובה הימנו. (מובא בילקוט לקח

למה דימה דווקא לנבילה

למה דווקא בפתיחת ספר 'ויקרא' העלו חז"ל ענין זה

ז. למה דווקא בפתיחת ספר 'ויקרא' העלו חז"ל ענין זה? אלא בספר זה מתבארים עניני הקרבנות ומשמרת המקדש שבעניינם נאמר 'זובח לאלוקים יחרם בלתי לה' לבדו" (שמות כב). דהיינו, קירוב הכל אל ה' כלשון 'קרבן'. ובא לומר

ו. למה דימה דווקא לנבילה, אומר הג"ר משה שטרנבוך שליט"א בספרו "טעם ודעת" לדייק מדברי חז"ל שפגמו של מי שאינו מכיר בשפלותו הוא כה גדול עד שאפילו אם תלמיד-חכם הוא, כיון שאין בו דעת הרי נבילה טובה הימנו. דרכם של תלמידי חכמים להיות רחוקים מחסרון זה. אדרבא, שנינו 'מאן דאיהו רב איהו זעיר'. כלומר, כל הגדול מחברו מטיב להכיר

שלמרות שהאדם קרוב אל ה' צריך לשמור על דרך ארץ וכמו משה רבינו שאע"פ שהיה קרוב מאוד לה' שמר על דרך ארץ וה"ה בין אדם לחבירו למרות שאתה קרוב לת"ח תשמור על דרך ארץ

אדם איזוהי דרך ישרה, וכו' כשיחכם להכיר שאין בו דעת וכשיכיר שאינו מכיר חסרונו. וכבר אמר החכם (עי' אוצר המשלים והפתגמים) אין לי שום ידיעה ודאית, אלא מה שידעתי שלא ידעתי. ואמר החכם (שם) לא ידעתי שידעתי עד שידעתי שלא ידעתי. ועל כן אמר שלמה בחכמתו (קהלת א יח) יוסיף דעת יוסיף מכאוב. כי יוסיף להכיר חסרונו ושפלותו ודלותו. וזה במילי דשמיא, אבל במילי דעלמא יוסיף דעת ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה (ישעיהו לה י) כי לפי הדעת הישר אין מקום להצטער ולא להקפיד ולא לכעוס על שום דבר שבעולם, ומי שדעת קנה דומה לו כאלו אינו חסר כלום כאלו היה לו הארץ ומלואה, כי הכל הבל ורעות רוח, וכל דעביד רחמנא לטב עביד (ברכות

ס ב)

הלימוד מזה למעשה

הלימוד מזה למעשה. להתנהג בדרך ארץ, שיהיה שם שמים מתאהב על ידך

ביאור הפלא יועץ במהותה של הדעת
ביאור הפלא יועץ (ערך דעת) במהותה של הדעת, הדעת האמור כאן אינו לדעת לפלפל בחכמה, כי לא המדרש הוא העקר אלא המעשה (אבות א, יז), וצריך דעת לדעת ולהתנהג בדרך ישרה על ידי התורה כראוי לאיש יהודי, ולהתנהג במידות טובות וישרות בשלום ובמישור עם כל אדם, ולקבל הכל בשמחה ובטוב לבב, ולהיות שמח בחלקו, ולהתנהג בדרך ארץ, ולעשות הטוב והישר בעיני אלוקים ואדם, כי כן מחייב השכל והדעת הישר. ובאמת אמרו (סוטה ג א) אין אדם חוטא אלא אם כן נכנס בו רוח שטות והדעת היותר גדול שצריך, הוא להכיר לעצמו שאין בו דעת, ולבקש לעולם ללמוד דעת מכל אדם, וכל שכן ממי שגדול ממנו בחכמה ובשנים שצריך ללמוד דעת ממנו, או מספרים ומפי סופרים ילמד

סיפור על הענוה של רעק"א

נפשו הטהורה של ר' עקיבא איגר, בחלה בתארי כבוד שהיו מכתירים אותו במכתבים, והיה מצווה לשואליו באגרות שלא יכתירוהו בתואר "גאון". וכה מעיד במכתבו: "כל כך קצה נפשי בתוארים, עד שקיבלתי עלי שלא להביט בהם ולא לקרואתם, וכל-שכן בל אחפוץ להדפיסם פן אהיה לבוז בעולם האמת! ועל כן, בכל מקום אשר תזכיר את שמי די בתואר "הרב" אשר הוא רגיל לכל יושבי כסאות". (מכתבו לבנו והדרכתו בסידור כתביו, בפתחת שו"ת רעק"א).

מדהימים המה דבריו הסוערים הבוקעים מעמקי לבו הטהור, המפציר ומתחנן מידידיו שיעזרו לו להפטר מהרבנות, וכה דבריו: "אתור דרך למצוא מנוח, לפרוק עול הרבנות ולישב כאחד ההמונים, באשר ידוע לכם כי מאסתי בה הרבה, אתה ה' ידעת! מלבד אימת היראה לחסר דעת כמוני בכל עת כאילו גיהינם פתוחה תחתי, וההכרח להציע בפני רבים עניני פלפול אשר לא ימלט משמחת לבב. לפעמים קשה בעיני ענין

הפרנסה להטיל עצמי על הציבור על לא דבר בלי יגיע כפיים, ולקחת מיחידי אשר אולי קצתם נותנים מחמת הבושה בלי רצון נפשם. באמונה! כי רוב תפילותיי בימים הקדושים להוציאני ממסגר אסיר הזה... ואנכי לא מצאתי מרגוע לנפשי כלל. גם זוגתי הצדקת נ"ע הסכימה עמי בדבר הזה, והוסכם בינו אם יזכנו ה' ונגדל בנינו להשיאם, אזי נשב במנוחה בפת חריבה ומים לחץ, ולעבוד את ה'! לדעתי בוחר אנכי יותר להיות שמש בבית כנסת או שומר לילה להתפרנס מיגיע כף, וללמוד רוב היום. (חוט המשולש, קצב).

ויקרא למה האלף זעירא

ויקרא אל משה (א.א) איתא בבעל הטורים - "ויקרא" א' ד"ויקרא" זעירא. שמשה היה גדול ועניו לא רצה לכתוב אלא ויקר לשון חלום כאילו לא דיבר ה' עימו אלא בחלום כדרך שנא' בבלעם כאילו לא נראה לו השם אלא במקרה (מדרש אותיות קטנות) ואמר לו הקב"ה לכתוב גם האלף ושוב אמר לו משה מחמת רוב ענוה שלא יכתבנה אלא קטנה

יותר משאר אלפין שבתורה וכתבה קטנה וצ"ב

א. מדוע לא הכריח ה' אותנו לכתוב "ויקרא" עם אות א' רגילה?

ב. מה הרוויח משה רבינו לכתוב א' קטנה הרי האות א' קיימת

התשובה היא, ה' שמח בענווה של משה ולכן לא הכריחו לכתוב אלף רגילה וכמו שמצינו שאמרו בגמ' בחולין (פט, א) 'לא מרובכם מכל העמים (דברים ז, ז),

אמר להם הקדוש ברוך הוא: בני, **אני חושק בכם שאפילו כשאני משפיע לכם גדולה אתם ממעטים עצמכם לפני,**

נתתי גדולה לאברהם אמר ואנכי עפר ואפר, **נתתי גדולה למשה ואהרן אמרו**

ונחנו מה, נתתי גדולה לדוד אמר ואנכי תולעת ולא איש', ומשה היה בטוח שאיננו

ראוי שה' יתגלה אליו בדרך קבע ולכן כתב א' קטנה כדי שעכ"פ ליצני הדור

יסבירו שהכוונה היא שזה קרה במקרה

אין לאדם סיבה להתגאות וכפי שמבאר המס"י (פכ"ב) שאין לאדם

סיבה להתגאות מצד החסרונות האחרות שאי אפשר שלא יהיו בו. ועוד שאפילו

באותם המצוות עצמם שהשיג לא הגיע ודאי לתכלית האחרון. ועוד אפילו לא יהיה

בו חסרון אחר, אלא היותו בשר ודם ילוד אישה, די לו זה והותר לפחיתות וגריעות,

עד שלא יאות לו ההנשא כלל, כי הרי כל מעלה שהוא משיג, אינו אלא חסד אל

עליו, שרוצה לחון אותו עם היותו מצד טבעו וחומריותו שפל ונבזה עד מאד, על

כן אין לו אלא להודות למי שחננו ולהיכנע תמיד יותר. 'הא למה זה דומה לעני ואביון

שמקבל מתנה בחסד שאי אפשר לו שלא יבוש, כי כל מה שירבה החסד שיקבל, כך

ירבה הבושת שיבוש כן הדבר הזה בכל אדם שעיניו פקוחות לראות את עצמו

בהיותו משיג מעלות טובות מאת השם יתברך, וכעניין שאמר דוד המלך (תהלים

קטז, יב) מה אשיב לה' כל תגמולוהי עלי.

למה רק כאן נכתב אלף זעירא הרי

נכתב ויקרא גם לפני"כ

ג. הרי ה' קרא למשה כבר במעמד הר

סיני 'ומשה עלה אל האלוקים ויקרא אליו

ה' מן ההר לאמר' (שמות יט, ג) ושוב

נאמר 'ויקרא ה' למשה אל ראש ההר'

(שם, כ) ולמה שם כתוב אלף גדולה

ח. זבחי רשעים תועבה ותפילת ישרים רצונו מבואר שלמרות שהרשע נותן לה' זה תועבה ואילו הצדיק אפי' שמבקש מה' זה רצונו של ה' וצ"ב הסיבה.

מטרת הקרבנות

הרמב"ן כתב על מטרת הקרבן: "כדי שיחשוב אדם בעשותו כל אלה, כי חטא לאלוקיו בגופו ובנפשו, וראוי לו שיישפך דמו ויישרף גופו, לולא חסד הבורא שלקח ממנו תמורה וכופר הקרבן הזה, שיהא דמו תחת דמו נפש תחת נפש".

תפילה במקום קרבנות

אומר השפתי חיים (מידות ועבודת ה' ח"ב תפילה מאמר א) שלפי"ז מובן למה התפילה היא במקום קרבנות (זהר שמות כ:), כיון שלשניהם יש את אותו יעוד ומטרה. הקרבן הוא מבטא שהאדם מוכן למסור את עצמו ואת נפשו לה' (עי' רמב"ן ויקרא א, ט בכוונת הקרבן), ע"י הקרבת הקרבן הוא מבטא את השייכות שלו אל הקב"ה, בעצם היה צריך להקריב את עצמו לפניו, ובמקום זה הוא מביא חלק מממונו ומקריבו להקב"ה, [וכדברי המהר"ל (שם) "ואף אם אין מוסר נפשו

ופשוטה ורק עכשיו כתבנו א' זעירא יערות דבש (ח"ב דרשות אה"ו דרוש ו) (ע' תירוצים על זה בספר ושלל לא יחסר ויקרא עמ' לא-לה)

גדרי התפילה והקרבנות

ד. מה מטרת הקרבנות ה. התפילה היא במקום הקרבנות (זהר שמות כ: וצ"ב הרי יש הבדל מהותי בין הקרבן לתפילה, בקרבן מקריבים ונותנים לפני הקב"ה ואילו בתפילה להיפך באים ומבקשים מהקב"ה.

ו. ולעובדו בכל לבבכם איזוהי עבודה

שבלב הוי אומר זו תפילה וצ"ב מה הדמיון בין תפילה לעבדות, והרי עבד רק נותן לאדונו ואין לו שום כלום לעצמו ש'מה שקנה עבד קנה רבו' (פסחים פח) ולעומת זאת תפילה היא פנייה להשי"ת לשם קבלה, וא"כ מה הדמיון של התפילה לעבדות הריהי היפך העבדות, כאשר מתייצבים ובאים לפני השי"ת עם רשימה של משאלות ובקשות, וכי לזה תקרא עבדות

ז. למה דבר זה נרמז רק אצלינו בתחילת פרשת הקרבנות

לפני רצון ה'. כך צריכה להיות גם ההרגשה בתפילה, התבטלות מפניו ע"י שבו אנו תולים את כל צרכינו. וכן התקרבות ע"י העמידה לפניו.

תפילה היא עבודת

ביאור הדברים, בקשות התפילה אם כי נראות כקבלה לתועלת עצמו אבל באמת הם "נתינה", כלומר, הבקשות מהשי"ת הם מלמדות את האדם את תלותו הבלעדית בהקב"ה, כמו העבד שאין לו מגרמיה כלום והכל מאדונו! כך האדם בתפילתו ע"י שמבקש הכל מה' מבטא בזה את הרגשת תלותו הבלעדית בה', שהקב"ה הוא הסיבה ואנו מסובבים ממנו, וכל מה שיש לנו הכל ממנו, ורק הוא יכול למלא את בקשתנו. ההכרה הזו היא נתינה מוחלטת להקב"ה. מהי הנתינה השתעבדות האדם אל הקב"ה, שהוא נותן את עצמותו להקב"ה, ע"י שהוא מייחס את עצמו אל הקב"ה מתוך הכרה שכל כולו תלוי בהקב"ה, ואין לך נתינה גדולה מזו אם האדם מבין שהוא שייך בעצמותו להקב"ה, ותלוי בחייו אך ורק בהקב"ה, ההרגשה הפנימית הזו היא

אליו רק ממון שלו שמקריב אליו קרבן מכ"מ גם זה נקרא שמוסר עצמו אל השי"ת, כאשר מקריב אליו ממון שלו", ע"י נתינת חלק מרכושו לה' מראה האדם שהוא ורכושו שייכים לה', בזה הוא מבטא "כי ממך הכל ומידך נתנו לך" (דה"א כט, יד). [תפילה במקום קרבן - השפעת היראה הרגשה נוספת טמונה בהשוואה בין התפלה לקרבן, שהרי הקרבן תוכנו כאמור התקרבות להשי"ת. נתאר לעצמנו את ההתקרבות העצומה שהיה ע"י הקרבת הקרבן, על עצם השהיה בירושלים נאמר "למען תלמד ליראה את ה'" (דברים יד, כג), וכש"כ הנכנס לביהמ"ק, אחרי הכנה של שבוע ימים להיטהר מכל טומאה, ונכנס לבית המקדש ורואה כהנים בעבודתם כמה יראה היה משפיע עליו כמש"כ התוס' (ב"ב דף כא.), ואח"כ מגיש את קרבנו ועומד עליו בשעת הקרבתו לפני ה'. ודאי שהרגיש שהוא עומד לפני ה' ומתקרב אליו, כמש"כ הרמב"ן (ויקרא א, ט) שענין הקרבן מלשון קירוב, שיחשוב כאילו דמו וחלבו [היינו כל מאוין] נשרפים ומתבטלים

העבדות בעומק הלב - עבודה שבלב להשי"ת.

ההבדל בין תפילת הרשע לתפילת הצדיק

על פי זה נבין את ההבדל בין הרשע לצדיק, מדוע כשהרשע נותן להקב"ה היא "תועבה" ואילו תפילת הצדיק היא "רצונו". הרשע נותן זבח אינו מתבטל כלפי השי"ת, אינו חש שה' הוא מקור ישותו, אלא, הוא מרגיש שהוא מעניק מתנה להשי"ת, זאת ועוד גם נתינתו אינה נקיה מכוונות זרות, מביא קרבן מתוך מחשבה לקבל תמורת זבחו שה' ימלא את משאלותיו, אין זה 'נתינה' כי אינו חפץ להתנדב להשי"ת, אלא 'קבלה', מצפה לקבל תשלום ותמורה עבור המתנה, הוא נותן למטרה אחת בשביל התוצאה - לקבל! אלא שמבין בשביל שיקבל הוא צריך לתת. כך היא גם גדר תפילת הרשע "תועבה", הוא מתפלל כיון שרוצה לקבל מהקב"ה, אבל אינו מכיר את תלותו הבלעדית הקב"ה, ואחר שקיבל מייחס את הקבלה לעצמו "כוחי ועוצם ידי עשה את החיל הזה" זוהי תפילה של "תועבה".

כעין זה איתא במשנה (נדרים ט.) שאם התחייב קרבן או נזירות "כנדרי רשעים" דבריו קיימין אבל אם אמר "כנדבותם" לא אמר כלום, ולהיפך אם אמר כנדרי כשרים לא אמר כלום, ועיי"ש בר"ן שהסביר שדרך הרשעים היא לנדור, 'לכן דווקא אם התחייב בלשון "כנדרי רשעים", אבל אם אמר בלשון נדבה לא אמר כלום כיון שאין דרך הרשעים לנדוב. ההבדל בין נדר לנדבה, נדר אומר "הרי עלי" רק מקבל עליו לתת אבל עדיין אינו ניתן, עדיין בהתחייבות זו אין הנתינה שלימה מכל הלב, לעומת זאת, נדבה שאומר "הרי זו" מיד באמירתו לגבוה הוי כמסירתו להדיוט, הנתינה היא שלימה בכל הלב, באמירתו חל מיד קדושה על הדבר. הרשע מבטיח בלשון "נדר" בשעת סכנה, מטרת הנתינה שה' יעזור לחלץ אותו מהסכנה, לכן היא רק מבטיח לתת "הרי עלי" אבל עדיין אינו נותן, ומאמירתו "הרי עלי" עד הנתינה בפועל עוד הדרך ארוכה, הוא משאיר לעצמו פתח שבעתיד יוכל להתחמק מקיום התחייבות הנדר, כיון שכל נדרם הוא רק בשעת הסכנה אך מיד

הלימוד למעשה

ההבדל בין הצדיק לרשע הרשע סובר שחייבים לו משהו

כתב בספר הישר (שער יח) שכ' ההבדל בין רשע לצדיק. וז"ל 'והרשע אם ישיג מעלה גדולה עושר וכבוד יאמר בליבו... ראה האל כי היותי ראוי לכל הכבוד הזה... והצדיק כאשר תשיג ידו לכבוד גדול יאמר כאשר אמר דוד המלך ע"ה, 'מי אנכי ד' אלוקים ומי ביתי כי הביאותני עד הלום' ויאמר מדוע זיכני הבורא לכל הטובה הזו, ואני אין בי מעשים טובים והייתי ראוי להיות ניגש ונענה כל ימי על רוב חטאתי והבורא הפך לי הרע בטוב ע"ש

כאשר חולפת הסכנה הם מתחרטים על נדרם, כיון שאין הנתינה בלב שלם לשם נתינה אלא היא נתינה לשם לקיחה, אך באותה העת שכבר קיבל מהקב"ה בא על סיפוקו, מיד מתחרט על נדרו. וגם כאשר הרשע מקריב בפועל זבח זו "תועבה", כיון שאין זה נתינה אמיתית אלא נתינה לשם קבלה. לעומת זאת "ותפילת ישרים רצונו", הישר אע"פ שמבקש מהשי"ת בפירוט רב את משאלותיו, אבל כוונתו הפנימית לתת את כולו להשי"ת, כי בתפילותיו הוא מברר לעצמו היטב שאת כל אשר יש לו הכל מקבל מהשי"ת, וכל המשך קיומו הוא תלוי אך ורק בהקב"ה, אמנם הוא מבקש מהקב"ה, אבל זוהי בקשה לשם נתינה, כי בזה הוא מבטא באופן מוחלט עד כמה הוא תלוי בהקב"ה, זהו "רצונו" כי עיקר רצון השי"ת שאנחנו נתקרב אליו ונתבטל לפניו, לכן מהות התפילה היא התקרבות אל השי"ת.

הסיבה שזה נרמז אצלינו כי אצלינו מדובר על הקרבת הקרבנות והשראת השכינה היות וכל המהות של קרבן זה להתבטל לה' נכתב גם כאן ענין של ענוה

רבי תנחומא פתח (משלי כ, טו): יש זהב ורב פנינים וכלי יקר שפתי דעת, בנהג שבעולם אדם יש לו זהב וכסף אבנים טובות ומרגליות וכל כלי חמדה שבעולם, וטובה ודעת אין בו, מה קניה יש לו, מתלא אמר דעה קניית מה חסרת,

הביאו נדבתן למשכן ואני לא הבאתי, א"ל הקב"ה חייך הדיבור עמך חביב עלי יותר מן הכל.

ביפה תואר כתב והטעם שמשה לא הביא, כי בראשונה חפץ להשתתף עם הנשיאים שאמרו להשלים מה שיחסר הציבור, וכאשר השלימו הציבור הכל לא מצאו הנשיאים להביא רק אבני שוהם ומילואים, ומשה לא היה לו אבני שוהם ומילואים עכ"ד.

אולם יש להקשות מהא דאיתא בילק"ש רמז תשי"ג ז"ל ויקריבו נשיאי ישראל ז"ל אתה מוצא בשעה שהכריז משה ואמר קחו מאתכם תרומה, מה עשו הנשיאים אמרו לא היה יודע משה לומר לנו שנעשה המשכן מה עשו לא נתנו נדבה אמרו אלו עושין את המשכן ולנו הוא אומר שניתן נדבה, אמר להם הקב"ה חייכם שאתם צריכין לדעת שאיני צריך לכם, מה כתיב שם והם הביאו אליו עוד נדבה בבקר בבקר לשני בקרים הביאו כל מלאכת המשכן והותירו שנאמר והמלאכה היתה דים, אמרו הרי שעה שנקריב קרבנות בשמחה שתשרה שכונה בינינו עכ"ל.

דעה חסרת מה קנית. יש זהב, הכל הביאו נדבתן למשכן זהב, הדא הוא דכתיב (שמות כה, ג): וזאת התרומה וגו'. ורב פנינים, זו נדבתן של נשיאים, דכתיב (שמות לה, כז): והנשאם הביאו וגו', וכלי יקר שפתי דעת, לפי שהיתה נפשו של משה עגומה עליו, ואמר הכל הביאו נדבתן למשכן ואני לא הבאתי, אמר לו הקדוש ברוך הוא חייך שדיבורך חביב עלי יותר מן הכל, שמכלן לא קרא הדיבור אלא למשה, ויקרא אל משה. (ויק"ר א ו)

לפי"ז אפשר לומר שלכן רק עכשיו ה' קרא לו לומר שדיבורך חביב עלי יותר מן הכל, הודגש מידת הענוה שהיתה בו למה משה רבינו שלא הספיק להביא תרומה למשכן לא נחסר אות משמו כמו הנשיאים – כי כוונתו היתה לטובה
כתב הרב יחיאל פישל רוזנר, מח"ס 'מנחת יחיאל' ו'השבת של מ"י' (הו"ד באספקלריא לפרשת ויקהל פקודי - החודש תש"פ עמוד לה) עה"פ והנשיאים הביאו את אבני השוהם ואת אבני המילואים. (לה, כז) איתא בויק"ר [א, ו] דהיתה נפשו של משה עגומה שהכל

למשה יוסף היה חייב לאביו לקבורו, מפני שהוא בנו, והוא חייב במצוות כיבוד אב ואם, ואתה לא בנו ולא בן בנו, ולא היית חייב לעסוק בו וקברת אותו, וכן אני שאיני חייב לברייה אני מטפל בך ואקברך, שנאמר (דברים לד) **"ויקבור אותו בגי"**.

הגמ' במסכת (סוטה יא.) אומרת על משה את הפסוק **"אוהב כסף לא ישבע כסף"** זה משה רבינו, שהיה יודע שאין שלוש הערים שבעבר הירדן קולטות, עד שלא נבחרו שלוש בארץ כנען, ואמר מצווה הבאה לידי אקיימנה, וכמו הרודף אחר הממון תשוקתו גדולה, יש לו מנה רוצה מאתיים, כך משה רבינו במצוות, אוהב מצוות לא ישבע מצוות, שכאשר מונחות לפניו מספר מצוות בו זמנית, הוא מפעיל את כל חוכמתו על מנת לקבוע ולהחליט סדרי עדיפויות, ומהי המצווה הכי חשובה ולא הכי קלה, ולכן הפסוק אומר עליו **"חכם לב"**.

לפני צאת ישראל ממצרים עמדו בפני משה וכל ישראל שתי מצוות, האחת לאסוף כסף וזהב כדי לעמוד בהתחייבות

ולפי"ז מבואר דמה שהנשיאים לא הביאו בתחילה נדבה כמו כולם נגרם ממה שמשה לא אמר להם בתחילה לעשות משכן, א"כ זה הטעם לא שייך גבי משה רבינו גופיה, והדרא קושיא לדוכתא אמאי לא הביא נדבתו למשכן. עכ"ד.

אלא נראה לבאר שמשה רבינו והנשיאים שניהם עשו אותו מעשה שהביאו בסוף ורק שלמשה רבינו ביתה כוונה טובה, שמה שיחסר הציבור הוא ישלים. ומשה כידוע היה שונא בצע

[על הפסוק **"ויקח משה את עצמות יוסף עמו, כי השבע השביע את בני ישראל לאמר, פקוד יפקוד אלוקים אתכם, והעלית את עצמותי מזה אתכם"** יג-יט) פרש"י **"השבע השביע"** השביעים שישביעו את בניהם, והסיבה שלא השביעים שיעלוהו מיד, מפני שידע יוסף שלא יניחום המצרים, אומר המדרש (שמו"ר כ) עליו הכתוב אומר (משלי י) **"חכם לב יקח מצוות"** שבזמן שכל ישראל היו עסוקים בלאסוף כסף וזהב, משה עסק בלחפש את ארונו של יוסף, שנאמר **"ויקח משה את עצמות יוסף"**, אמר הקב"ה

שומר הקב"ה לאברהם אבינו בברית בין הבתרים, "ואחרי כן יצאו ברכוש גדול" והשנייה לחפש את ארונו של יוסף, על מנת לעמוד בשבועה שהשביע את בני ישראל שבצאתם ממצרים יעלו אתם את עצמותיו, בעוד שעם ישראל בחרו לעסוק במצווה הנעימה והנוחה לאסוף כסף וזהב, משה בחר לחפש את ארונו של יוסף, כאשר המשימה לא הייתה קלה או פשוטה, כמתואר במדרש, שמשה יגע שלושה ימים ושלושה לילות, ולא מצא את ארונו של יוסף, עד שפגעה בו סרח בת אשר ואמרה לו שהמצרים שמו אותו בארון במשקל חמש מאות ככרי כסף, זרקו אותו ביאור, כי ידעו שבלי ארונו של יוסף, לא יוכלו עם ישראל לצאת ממצרים, (בשם האלשיך הק' מובא שזה היה מכון משמים, כדי שגופו הטהור של יוסף לא יכנס לאדמה הטמאה של מצרים) והמדרש מדגיש בהתפעלות שלושה ימים ושלושה לילות, ללמדנו שמשה עשה מאמצים מעל הטבע, שהרי הרמב"ם בהלכות (שבועות הלכה כ) כותב "הנשבע שלא ישן שלושה ימים מלקין

אותו מיד", כי זו שבועת שוא, מפני שאדם לא מסוגל לכך, והנה משה מרוב התשוקה שלו בקיום המצוות פועל מעל הטבע, ולכן הוא נקרא "חכם לב", תואר שהוענק לבונה המשכן, שאף הם תשוקתם לבנות את המשכן הייתה מעל יכולתם הטבעית, שהרי מדובר בדור יוצאי מצרים, שהורגלו במצרים לעסוק בעבודות גסות בחומר ובלבנים, וכאן הם אמורים לעסוק בעבודות עדינות ומדוייקות בכסף ובזהב, והתורה מעידה עליהם שאת כל הכלים עשו כאשר ציוה ה' את משה, ומניין המיומנות? התשובה "חכמי לב" כלומר כאשר יש רצון תשוקה ודבקות במטרה אז זוכים לסייעתא דשמיא, כך גם משה זוכה אחר שלושה ימים ליד מכוונת ובצורה על טבעית הוא מצליח להוציא את ארונו של יוסף, כמתואר בגמ' ובמדרשים.

ואם ישאל השואל מה ההתפעלות מכך שמשה בחר לעסוק בארונו של יוסף ולא בכסף וזהב? מה שזיכה אותו שמכל באי עולם הוא היחידי הזוכה שהקב"ה עוסק בקבורתו? וכי שבח הוא לאב הנביאים

הנשיאים מגלים לנו חז"ל שכוונתם היתה אחרת. וכמבואר במדרש הנ"ל. (ויתכן שאפי' משה לא ידע כוונתם כמוש מצינו חטאים ש הם מכוסים ושאלו לחכמה וכו' ולא פירשוהו עד שבא הקב"ה ופירשו על עוזבם את תורתו שלא בירכו בתורה תחילה ומבואר שיש מצב של עוונות שרק ה' יודע עליהם).

שבאמת המעשה היה ואתו מעשה וכל התביעה זה רק מכיון שה' ידע שאין כוונתם לשם שמים

תירוץ כל מעשה צריך לדעת מה הגורם לעשותו

וכל מעשה צריך האדם לחקור מה הגורם לאותו מעשה כמו שכ' ר' חיים שמואלביץ (מאמר קו) ומקובלני ממו"ר זצ"ל, כי מה שאמרו חז"ל: "עושה מעשה זמרי ומבקש שכר כפנחס" (סוטה כב ב), אינו רק שמסתיר את "מעשה זמרי" שלו, ומתיימר כאילו יש לו מעשים אחרים שהם כ"מעשה פנחס", אלא שעל אותם מעשים עצמם שהם מעשי זמרי, הוא מבקש עליהם שכר כפנחס. וזה כאמור שהמעשה

לאחר שזכה לשהות במשך מאה ועשרים יום בשמים, לדבר עם הבורא באספקלריה המאירה, לנצח מלאכים, ולהוריד תורה לישראל, שכסף וזהב לא תופשים אצלו מקום? ועוד הרי עם ישראל שעסקו בלהשאיל כסף וזהב היה בזה סוג של התעללות מפני שמדובר אחר מכת בכורות, ולאחר שאין בית שאין שם מת, ולאחר שבני ישראל הקריבו את אלוהי מצרים כקורבן פסח, ובני ישראל עשו כדבר משה וישאילו ממצרים כלי כסף וכלי זהב ואחר כך כתוב (יב=לו) "וה' נתן את חן העם בעיני מצרים וישאילום" ופרש"י אף מה שלא היו שואלים היו נותנים להם, היו שואלים אחד והם נותנים שניים, יוצא שעצם בקשתם הייתה כרוכה בקידוש ה' גדול, ולכן היה צורך שהקב"ה יתן את חן העם, ואם כך אצל בני ישראל איזה קידוש ה' היה אם משה היה מצטרף כמי שחולל את כל המכות ומבקש כסף "לשמה" הרי שהיה בזה קידוש ה' גדול, ובכל זאת משה מחליט לעסוק בארונו של יוסף ועל זה ציינו אותו חז"ל בתואר "חכם לב". לכן מה שלא הביא ידע ה' שכוונתו לטובה. אבל

מצד עצמו אינו מוכיח כלום, ולעולם צריך לדעת מה מסתתר מאחורי המעשה. ומצינו ראייה גדולה לדבר, איתא בגמ' יומא (כג א): "ת"ר מעשה בשני כהנים שהיו שניהם שוים ורצין ועולין בכבש, קדם אחד מהם לתוך די אמות של חברו, נטל סכין ותקע לו בלבן וכו', בא אבין של תינוק [הכהן הנרצח], ומצאו כשהוא מפרפר ולא נטמאה סכין, ללמדך שקשה עליהם טהרת כלים יותר משפיכות דמים ונסתפקו שם (ע"ב) "איבעיא להו שפיכות דמים הוא דזל אבל טהרת כלים כדקיימא קיימא או דילמא שפיכות דמים כדקיימא קיימא אבל טהרת כלים היא דחמירא" יעו"ש

רגש אנושי, שבשעה שראה את בנו מפרפר בין חיים למות, לא היתה מחשבתו נתונה אלא על טהרת הכלים, ובנו לא היה חשוב בעיניו לשים לבו עליו כלל. ולאידך גיסא, שפיכות דמים כדקיימא קיימא, והרי הוא ככל האבות, שבשעה שראה את בנו מפרפר רח"ל היה כולו מלא זעזוע, ונפשו יוצאת אל בנו, אלא שטהרת כלים הוא דחמירא, נמצא שהתגבר והתעלה אב זה על רגשותיו האנושיים, משום החומר של טהרת כלים.

הנה לפנינו שאותו מעשה ממש, אפשר לפרשו בשני אופנים רחוקים זה מזה, יתכן שהוא מלמד על היות עושהו בדרנה גבוהה, ויתכן ללמוד ממנו על עושהו שהוא איבד כל צלם אנושי, והן הן דברי מו"ר שמעשה זמרי עצמו יתכן להציגו כמעשה פינחס, ולבקש עליו שכר כפינחס.

ואביו של הרב רוזנר שליט"א הוסיף בזה דברים וז"ל 'שהאור החיים הקדוש על הפסוק בויקהל ויצאו בני ישראל מלפני משה, כותב שאע"פ שתלמיד היוצא מרבו צריך לבקש רשות כאן יצאו מלפני משה בלי רשות, והטעם שבני ישראל פחדו

הגמ' נסתפקה בפירוש של המעשה וממה הוא נובע, אם מחמת חומרתה של טהרת כלים או מתוך זלזול בשפיכות דמים, וכשנתבונן בשני צדדי הספק נמצא שהם רחוקים כרחוק מזרח ממערב. לצד אחד, טהרת כלים כדקיימא קיימא, שאין חשיבות כל כך. שהרי אין בה איסור מן התורה, ואף אפשר לטבול את הסכין ולטהרו, ושפיכות דמים הוא דזל. ולפי צד זה היה האב אדם מושחת, בלא משהו של

טהרת כלים היא דחמירא" יעו"ש

שמשה רבינו שהיה עשיר יתן את כל המשכן ולהם לא ישאר מה להביא. וזה מוסיף על דברי הגר"ח שמואלביץ הידועים- שאע"פ שהנשיאים אמרו יתנדבו הציבור מה שיתנדבו ואנחנו נשלים, מ"מ היה בזה העומק נפשם עצלות שעשו חשבונות ולא הזדרזו.

והאור החיים הקדוש הוא הראיה לזה, באותו מעשה הנשיאים אמרו נחכה ונראה מה נצטרך להביא, ואילו בני ישראל יצאו בלי רשות מפחד שמא משה רבינו יביא הכל! עכ"ד.

חיזוק בקטורת או תורה – דעת בעל הבן איש חי

כתב הרב הגרב"ד שליט"א (הביאו הרב חזקיהו משיקובסקי באוצר הפרשה ויקהל פקודי תש"פ) בשם הבניהו לבעל הבן איש חי בסוגיא דמתן תורה [שבת פח-פט] ששם מבואר שכאשר עלה מרע"ה למרום נתן לו מלאך המוות מתנה וגילה לו את סוד הקטורת שעוצרת מגיפה, ושאל כיצד הוא נותן לו כזו מתנה שהיא כנגד עצמו,

שלא יוכל להצליח במשימתו, והשיב שאדרבא הוא נתכוין שלא לטובה, שכן אם לא נדע זה הסוד, יתחילו כולם ללמוד, שהרי מרבה תורה מרבה חיים, ומיד יאבד כוחו, אכן אם יתעסקו בקטורת יחפשו את הכהן וילבש בגדי כהונה ויקח קטורת ויקטיר ובינתיים יעבור זמן, ובשהוי הזמן עד ההקטרה הוא ימשיך להפיל חללים רח"ל.

ועוד הביא דברי הזוה"ק פ' וירא [בכרכי המתוק מדבש עמ' תק"א] שרב אחא בא למקום שהי' שם מגיפה וא"ל שיאמרו פטום הקטורת ונחלש כי הי' עליו תביעה שלא א"ל לחזור בתשובה, וחזר ודרש שיחזרו בתשובה ולא יבטלו מן התורה. עכ"ד.

למה לא נלחם היצר הרע כבר עם אברהם

ונרחיב בחשיבות לימוד התורה ממה שכתב הגאון רבי אלחנן ווסרמן זצ"ל (קונטרס דוגמאות לביאורי אגדות על דרך הפשט שנדפס בסו"ס קובץ הערות סי' ו' סק"ו) וצריך להבין במה שכתוב (שם ל"ב

כ"ד) 'ויאבק איש עמו', דהאיש הוא סמאל כפירש"י שם, דלמה המתין סמאל מללחום עד יעקב שהיה כבר חוט המשולש, היה לו ללחום עם אברהם. אלא הנה אמרו רז"ל (ירושלמי חגיגה פ"א ה"ז), ויתר הקב"ה על עון ע"ז ג"ע וש"ד, ולא ויתר על עון ביטול תורה שנאמר (ירמיה ט' י"ב) על עזכם את תורת, הלואי אותי עזבו ותורתי שמרו, וטעם הדבר נראה, דכששני צדדין לוחמין, אפילו אם יהיה לצד אחד נצחון על חבירו, מ"מ עדיין לא נגמרה המלחמה, דאפשר שהיום ינצח זה ומחר ינצח חבירו, אבל אם האחד תקף מחבירו את הכלי זין שהיה בידו, וחבירו נשאר בלא כלי זין, בזה נגמרה המלחמה, כי אי אפשר ללחום בלא כלי זין, ודוגמת זה במלחמת היצר, אשר הקב"ה העיד בראתי יצה"ר בראתי לו תורה תבלין (קידושין ל:), ושום כלי זין אחר לא יצלח נגד היצה"ר רק לימוד התורה, כמו שהאר"י בזה במסילת ישרים, וא"כ כשישראל הן במלין מלימוד התורה אבדו הכלי זין שלהם, ואין להם במה ללחום עם היצר, משא"כ אם נכשלו בשאר עונות,

ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמור (א,א)

למה נקרא משה דווקא בשם שקראתו בתיה – גודל הכח של הס"ד של גומלי חסדים

כתוב במדרש (ויקרא רבה א ג) שעשרה שמות היו למשה רבינו, אביגדור ירד, חבר, יקותיאל, אבי סוכו, אבי זנוח, טוביה שמעיה, ומכל מקום לא נקרא אל בשם משה שקראתו בתיה.

ובגמ' בסוטה [י"ב.] אמרו שאימו נתנה לו את השם טוביה שכתוב, "ותרא אותו כי

טוב הוא", תניא, רבי יהודה אומר טוביה שמו, ואת השם "משה" נתנה לו בתיה בת פרעה, כמו שכתוב (שמות ב, י) ותקרא שמו משה ותאמר כי מן המים משיתיהו, וזה נשאר שמו העיקרי של משה רבינו. נשאר שמו העיקרי.

והטעם א"ל הקב"ה למשה מכל שמות שנקרא לך, איני קורא אותך אלא בשם שקראתך בתיה בת פרעה. ובאמת צריך הדבר ביאור למה בחר הקב"ה דוקא בשם משה. וצ"ב ולכאורה הרי ידוע כי בשמות שבתורה, השם מורה על המהות והתוכן הפנימי של הדבר, כמו שמצינו בבריאת העולם שאדם הראשון קרא שמות לכל הבהמה והחיה כמו שכתוב (בראשית ב, כ) ויקרא האדם שמות וגו', והיינו מפני שאדם הראשון ידע את סודות הבריאה, והוא ידע לתת לכל בעל חי את השם הנכון המורה על מהותו האמיתית [עיין בראשית רבה יז, ד].¹

לאותו הצדיק. וכן מצינו אצל נבל הכרמלי שאשתו אביגיל אמרה עליו יכשמו כן הוא נבל שמו ונבלה עמו (שמואל א כב כה) וכי ואילו זכו הדורות היה הקב"ה קורא שם לכל אחד ואחד, ומשמו היו יודעים את טיבו ואת מעשיו. (ילקוט שמעוני ישעיה רמז פ' תמט בשם מדרש תנחומא) וכ"כ בסי' נועם אלימלך פרשת לך יעו"ש.

וכן כתב רבינו הארי"ל ז"ל בספר שער הגלגולים בהקדמה (דכ"ד ע"ב) כי כשנולד האדם ואביו ואמו קוראים לו שם בדתם אינו באקראי ובהזדמן, אלא הקב"ה שם בפיהם השם ההוא המוכרח אל הנשמה ההיא כפי המקום אשר חוצב משורש אדם העליון וכמו שאמרו (ברכות ז) שמה גרים שנאמר אשר שם

והטעם א"ל הקב"ה למשה מכל שמות שנקרא לך, איני קורא אותך אלא בשם שקראתך בתיה בת פרעה. ובאמת צריך הדבר ביאור למה בחר הקב"ה דוקא בשם משה.

שכרן של גומלי חסדים

אלא אמרו על זה במדרש (שמות רבה א, כו) מכאן אתה למד שכרן של גומלי חסדים, אף על פי שהרבה שמות היו לו למשה, לא נקבע לו שם בכל התורה אלא

¹ וכן כתוב במדרש תנחומא (פ' האזינו) לעולם יבדוק האדם בשמות לקרוא לבנו, הראוי להיות צדיק כי לפעמים השם גורם טוב או רע וכי' ומובא בסי' חסידים (סי' רמד) שהשם יכול להשפיע לטובה או לרעה, לטובה: יש אדם, שכל הנקראים בשמו יצליחו לגדולה, וזהו ויקרא בהם שמי ושם אבותי (בראשית מח טז) וכי'

וכן כתוב במגיד מישירים למרן הב"י (פ' שמות) שהשם גורם לטוב או לרע, מי שנקרא בשם אברהם נוטה לעשיית חסד, ומי שנקרא יוסף או שהוא גיבור בעריות או שהוא זן ומפרנס לאחרים, כמו יוסף הצדיק שזן ופירנס את אביו ואחיו, וכן שאר שמות אע"פ שישנם רשעים שיש להם שמות של צדיקים, גם להם יש השפעה ונטיה לאותם מידות טובות שהיה

אשר על פני האדמה, וענוה היא מידה הכוללת את כל המידות הטובות, וזה היה היסוד ועיקר גדלותו של משה רבינו.

לזכר הנס שפרעה בעצמו גידלו

ועוד נראה לבאר ולזכור הנס איך שפרעה רצה להורגו והוא בעצמו גידלו. ומן המים משיתוהו ולא עוד אלא שלקחו לו אישה מינקת מן העבריות. שלכן סובב הקב"ה שנס ההצלה של משה רבנו יהיה דווקא ע"י בת פרעה, כיון שהקב"ה רצה ללעוג למצרים, ולהגדיל את כאב הלב שלהם. אם היה משה רבנו ניצל כמו שאר ילדי ישראל, ע"י מלאכי השרת שהטמינום באדמה והאכילום (סוטה י"א), היו המצרים משלימים עם הדבר, שהרי כנגד המלאכים אין מה לעשות. אבל הקב"ה סיבב שדווקא את משה - המצרים יגדלו, ולא עוד, אלא שגדל על ברכי פרעה, בתוך ארמון המלוכה, ולא עוד, אלא ששמו משה שמן המים משיתוהו - בניגוד לגזירת פרעה.

ואם כן יש להבין מה השייכות בין החסד שעשתה בתיה בת פרעה לקביעת שמו ומהותו של משה רבינו. וכי בגלל זה היא הגיעה שלא יקראו לו בשם שקראו לו הוריו.

אלא בזכות החסד שזה הליכה בדרכיו קיבלה סייעתא דשמיא מיוחדת לאותה שעה כוח להחליט מה טוב למשה, ואף ה' הסכים עימה שצדקה בשם שהיא קבעה. ולכן לא שינה ה' את שמה.

ובאמת השם שהיא קראה לו הוא מהותו של משה רבינו, וענין זה מרומז בשם "משה" - משיתוהו, עשיית החסד, מידות טובות של חסד, זו היתה גדלותו ומהותו העיקרית.

ולכן זה היה שמו העיקרי, המורה על היותו בעל חסד, עם אחוה ואהבת הבריות, והשורש לכל זה הוא ממידת הענוה שהיתה בו, כמו שכתוב (במדבר יב, ג) והאיש משה עניו מאד מכל אדם

שמות בארץ, והשם הזה נרשם למעלה בכסא הכבוד, ולכן ר"מ בדיק בשמא, ע"כ.

שהוא מסכן, טבעי הדבר שיהיה נכנע, נמצא שאדם חלש ומדוכא בייסורים מתוך אפיסת כוחות, הוא נהיה נכנע ושפל רוח, הוא אמנם עניו, אך אין זו מידת הענווה השלימה הבאה מתוך כבישת יצר הרע. לעומת זאת, מי שיש לו עושר ומעוטר בחכמה וגבורה, יש לו על מה להתגאות, ואם למרות זאת הוא נכנע, עניו ושפל רוח, ראוי הוא לתואר העניו השלם, ובו יבחר ה' להשרות שכינתו עליו.

בפרשת בהעלותך כתוב "והאיש משה עניו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה". בילקוט שמעוני מביא מחלוקת, האם גדולה ענוותנותו של משה אף מזו של האבות, או רק מכל האדם, פרט לאבות. ולביאור הענין, גם בזה יש להבחין בשני סוגי ענווה. הסוג הראשון, אנשים שבימי נעוריהם חיו חיי צער, בעוני ובשפלות הגורמים לשבר ליבו של אדם ומכניעתו. אדם זה, כיון שהתרגל להיות עניו, הענווה היא חלק מטבעו, וגם לכשיתעשר אח"כ לא יתגאה. הסוג השני, מי שבילדותו חי חיי נחת, בעושר ובכבוד,

ועד כמה נס זה גדול שהרי אחשוורוש הרג את אשתו כי לא שמעה בקולו ולמרות שהיא היתה מזרע המלוכה ולא הוא, ק"ו לפרעה שיהרוג את בתו כי לא שמעה בקולו.

השם משה מרמז על גודל הענווה של משה רבינו

ובספר "ילקוט לקח טוב" תירץ בשם ה"כתב סופר" שהביא את דברי הגמ' בנדרים [ל"ח.], אמר ר' יהודה, אין הקב"ה משרה שכינתו אלא על גיבור חכם ועשיר ועניו, וכולם לומדים ממשה, שואל המהרש"א, וכי גבורה ועושר נחשבים למעלה בעיני הקב"ה? וביאר, עיקר המעלה המכשירה את האדם לנבואה היא מידת הענווה, וכבר אמרו חז"ל "גדולה נמיכות רוח לפני הקב"ה יותר מכל הקרבנות", שנאמר בתהילים [נ"א - י"ט] "זבחי אלוקים רוח נשברה". גם משה רבנו ע"ה נשתבח בזה שהיה עניו מכל האדם, ועל ידי זה זכה למדרגת נבואה גבוהה יותר מכל הנביאים, מכיוון שהקב"ה חפץ באנשים כאלו. אבל גם במידת הענווה יש להבחין בין שתי דרגות, מי שהוא עניו כיון

בשם זה בוודאי נקרא כאשר גדל בבית המלך פרעה, לכן מהווה שם זה תזכורת נאמנה לגודלה המיוחד של הענווה של משה רבנו אשר הצטיין כל ימי חייו, למרות שבימי ילדותו שהה זמן רב מאוד בבית המלכות.

דירה באמונה

לפני כמה עלונים סיפרנו על אברך שהיה חייב לשכור דירה בדחיפות ומישהו אחר רצה לתפוס את מקומו והוא החליט לזוותר, ובסופו של דבר הוא הרוויח דירה יותר טובה, קרובה לכולל, מרוהטת במחיר נמוך יותר, וכל זאת בזכות הוויתור. אבל תמיד צריך להיות איזשהו חיסרון, והחיסרון הוא שבעל הדירה חתם איתו חוזה לשנה, ולא בטוח שהוא ירצה להמשיך בחוזה אחרי השנה. במשך השנה, בעל הדירה שחי בחוץ לארץ נפטר מן העולם, ולאחר זמן מועט קיבל האברך שיחת טלפון מבני המשפחה של בעל הדירה ז"ל, שבסיום החוזה יפנו את הדירה.

כאשר הוא מצליח להתמודד עם ניסיון הגאווה ומגיע למידת הענווה, דרגתו גדולה יותר מדרגת עני שעלה לגדולה. האבות מטבעם נטו להיות ענווים ושפלי רוח, המדרש מספר על הצרות שהיו לאבות, אברהם אבינו נרדף ע"י נמרוד, יצחק על ידי ישמעאל ופלשתים, ויעקב על ידי עשיו ולבן. אבל משה רבנו גדל כבן מלך בבית פרעה, לא נשתעבד במצרים, וכאשר ברח מפרעה לארץ כוש, המליכו אותו למלך עליהם. יוצא א"כ, שמידת הענווה של משה הושגה אצלו על ידי מלחמה ביצרו. לפי"ז מובנת המחלוקת, מי שאומר שהאבות הם יותר ענווים, סובר, שסוף סוף הם היו מוכנעים יותר, ומי שאומר שמשה היה עניו יותר מהם, סובר, מכיוון שהוא הגיע לענווה זו בקושי רב יותר, שגדל בבית מלכות לכן נחשב לעניו יותר מהאבות.

לפי"ז מובן מדוע בחר הקב"ה לקרוא דווקא בשם "משה", מכיוון ושם זה מבטא את גודל ענוותנותו יותר מכל שם אחר, שהרי שם זה ניתן לו ע"י בתיה בת פרעה,

אחרי כמה ימים קבע האברך עם המתווך, והביא איתו את החוזה של השנה הקודמת, כמו שביקש המתווך, והכין צ'קים לפי הסכום הקודם כמו שביקשו והתחיל בתהליך. בתחילת התהליך הסתכל המתווך בסכום ששולם בשנה הקודמת מתוך החוזה, ושאל את האברך: "אתה בטוח שזה הסכום ששילמתם כל השנה? לא יותר!", והאברך השיב שזה הסכום שסידר עם הנפטר ז"ל, וזה תמיד היה התשלום. לפתע עצר המתווך את החוזה וביקש להתקשר לבן של הדירה ז"ל שהוא היורש שהוא חי בחו"ל, ודיברו בשפה זרה במשך 20 דקות, האברך לא מבין מה קורה, הוא לא מבין מילה ויושב ומחכה בסבלנות, הסתיימה השיחה, חיך מעט המתווך ואמר לו: "רק רציתי לבדוק כמה דברים מול בעל הדירה החדש, מכיון שעדיין עוד לא הסתדר ענייני הירושה, והחשבון בנק של האבא ז"ל חסום עד שיסתדר הכל, אז הם לא יודעים שום דבר ממה שקורה בחשבון לכן היינו צריכים לבאר כמה דברים, ובגלל שאני רואה

לא משנה כמה ניסה האברך להבין מה הסיבה, השיבו לו מהצד השני שאין תשובה ופשוט שימצא דירה חדשה.

האברך תלה בטחונו בה' יתברך ועשה השתדלות קטנה וחיפש דירה, לצערו הוא ראה שאין כיוון אפילו למצוא דירה שתתאים להם, והחליט לעזוב את ההשתדלות ולהתפלל לה' יתברך שימציא לו ישועה כמו פעם שעברה, כי באמת כל הסיבה שהוא רוצה להיות באותו אזור זה אך ורק כדי לקרב נשמות לאביהם שבשמיים.

שבועיים לפני שנגמר החוזה, מתקשרים לאברך ומבקשים ממנו להיפגש עם מתווך מסויים בשביל להאריך איתו חוזה, בלי שום סיבה ובלי שום היגיון פשוט לבוא ולהאריך חוזה, שאל האברך את המתווך בטלפון: "האם צריך להוסיף משהו בתשלום?" והמתווך השיב: "שום דבר, תבוא ונתקדם". האברך שמח שמחה עצומה, התקשר לאשתו שהייתה מבולבלת כל כך, ושמחו שניהם מאוד מאוד.

אמרתי לו שיושב מולי אדם בעל משפחה שכבר שאל אם צריך להוסיף משהו ואמרנו לו שלא צריך, וזה לא מקצועי ומכובד פתאום ברגע האחרון לשנות את הסכום ולהשאיר את הבן אדם מרגע לרגע לחפש דירה אם הסכום יהיה יקר בשבילו, ובעל הדירה הסכים איתי וככה נסגר הסיפור, שבסופו של דבר הכל נשאר על מקומו כשהיה".

כשהאברך נכנס לאוטו, הוא הבין כמה גדולתו של ה' יתברך, שנתן בתוך הפה של בעל הדירה החדש סכום שמעולם לא היה וגרם לו להתבלבל מול המתווך בהשגחה פרטית ומושלמת, ואז הוא הבין את הגמרא: "בשמך יקראו לך, ובמקומך יושיבו אותך", אם נגזר על האדם להיות במקום מסויים, לא משנה מי ינסה להזיז אותו הוא ישאר במקומו, כל דבר שה' יתברך החליט זה מה שיהיה בסופו של דבר ואין שום בשר ודם שיכול להזיק או לגעת לך בשום דבר, והכל קצוב מראש בהשגחה עליונה מהאבא האוהב שרוצה רק לטובתך. (מאירים את העולם גליון

שאתה אדם בחזות דתית אני רוצה להסביר לך למה השיחה היתה ארוכה:

לפני כמה חודשים קיבלתי טלפון מבעל הדירה החדש, והוא אמר לי שהוא לא מכיר את הדיירים הקיימים של הדירה כי הוא נמצא בחו"ל, והוא רוצה שאני אמצא לו שוכרים חדשים ושאעלה את סכום השכירות וככה הנכנס יניב יותר רווחים, וגם ככה עומד להיגמר החוזה של הדיירים הקיימים, לכן זה זמן טוב להמשיך קדימה ולהיות בראש שקט עם יותר כסף. תוך כדי שיחה שאלתי אותו בכמה הדירה מושכרת כרגע, ובעל הדירה התבלבל ואמר לי סכום גבוה באלף שקל יותר ממה שאתה משלם באמת, ואמרתי לבעל הדירה שזה סכום יפה מאוד וחבל להוציא דיירים כאלה שמשלמים בזמן וכו', הורדתי אותו מהעניין ואמרתי לו תחדש איתם חוזה, חבל להפסיד אותם.

ועכשיו שבאת לפה עם החוזה הייתי חייב לעדכן את בעל הדירה על הסכום, וכשהוא שמע את זה הוא לא ידע מה לעשות, ורצה להעלות במחיר או לשנות משהו, אבל

284 הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף
 כבוד בקרב מכר"י, ומבטי ההערצה ליון אותי בכל דרך.

(p0583271323@gmail.com)

אך למרות זאת פעולות אלו עדיין לא הביאו אותי אל סיפוקי. בתוך ליבי הרגשתי כי המניע לכל המעשים הם רחשי ההוקרה ומילות העידוד שהיו מופנות אליי בכל עת. חפצתי מאוד לעשות משהו רק למען הזולת בלי לקבל עליו שום תמורה, וכך באתי לידי החלטה להקדיש בכל כמה ימים כעשר דקות שבהן אעניק תחושה טובה למאן שהוא שאינו נמנה עם הסובבים אותי, כך שהדבר יהיה נקי מכל אינטרסים ומניעים זרים. את הימים שבהם הייתי מגיע למקומות מרוחקים יותר הייתי מנצל למטרה נעלית זו, כשאני נכנס לטמבור או סופר וקולט מייד אחד שהכרת פניו מעידה על מצוקתו ומסכנותו. אני ניגש אליו במאור פנים: "צדיקל יקירי, יש לך מושג מה השעה? האם יודע אתה איפה תחנת האוטובוס הקרובה? כשאני משבח בכל פה את נכונותו לעזור לי, וכך הוספתי בכל מיני דרכים להביא אותו ליהנות משלל המילים החמות שזכה להן

מאה אלף דולר בזכות הארת פנים
 לאחר תקופה לא ארוכה מאז באתי לגור בשכונה, כבר ידעו רוב התושבים את העובדה כי ניחנתי בלב טוב ובכישרונות ברוכים, מה שהביא את הקהל לפנות אליי בכל מצוקה. כל ברז שבור ודלת תקועה היו מועברים מיידית לטיפולי. היו שכנים שאצלם אף פלורסנט פשוט נקראתי להחליף, וכך מצאתי את עצמי 'הכלבו תיקונים' של השכונה.

ולא רק, אלא גם נדכאי לב ושבורי רוח היו מניחים את צערם באוזניי, ואני הייתי נרתם לעזרתם בהשגת סכומי כסף, קצבאות ומלגות שהעמידו אותם על רגליהם. לא נדיר היה למצוא אותי בסופרמרקט השכונתי בצהרי יום שישי עורך קנייה מרובת מוצרים לטובת משפחה שלא הצליחה לארגן את השבת בעצמה. כל זה הביא אותי למקום של

הרבות שהקיפו אותי בימים האחרונים, לא קיימתי את מנהגי זה כשבוע... החלטתי לנסות לאתר לי כאן איזה פצינט ראוי למטרה שלי. והנה רואה אני מולי אברך שנראה בעל בעמיו', לבושו המכובד אף העיד על חשיבותו או ריבוי ממונו, אך פניו הביעו צער וכאב.

ניגשתי אליו ואמרתי לו: "ראה, עזרתך נחוצה לי ביותר". הוא הסתכל לעברי בתימהון אך אני המשכתי ואמרתי לו כי אני זקוק לפלאפון, אם יוכל להשאיל לי. הוא הוציא את הנייד בלי אומר ודברים, ואני מילאתי את פי בתודה עמוקה. כשהחזרתי לו את הפלאפון אמרתי לו שעזר לי מאוד, וביקשתי ממנו עוד משהו. לאחר כמה דקות של מילים טובות מצב רוחו השתפר, וכך ניהלתי עימו שיחה קצרה אך רבת תוכן, כשאני לא מפסיק לשבח את דעתו ולרומם את הלך מחשבתו הישרה. עם סיום השיחה החמאתי לו כי נהייתי מאוד מאישיותו והשיחה הנפלאה בינינו השאירה טעם מתוק בפי, וכך נפרדו דרכינו. כך התנהלו

בדקות האחרונות. איאלץ להודות כי לא כולם שיתפו איתי פעולה, היו אגוזים קשים לפיצוח, אך באופן כללי אפשר לסכם כי רובם הראו אותות קורת רוח מרובים מהעובדה שיש מישהו שמביט לעברם, ועזרתם נחוצה לזולת, וזה הביא אותי לסיפוק רב ביותר וגם החזיק אותי ועודד את רוחי גם בזמני כישלון.

באותו יום שבו זכיתי להכניס את בני בבריתו של אברהם אבינו ע"ה, שמחתי לא ידעה גבולות. הייתי מאושר ומלא בהכרת טובה לבורא עולם על כל הטוב שגמלני, חשתי צורך עז לפרוק את רחשי ליבי והחלטתי לנסוע אל עבר הכותל המערבי לומר 'נשמת' ולהתרפק על מזמורי התהילים. וכך מצאתי את עצמי במקום קדוש זה, כשהמילים נשפכות מעומק ליבי ברגש רב, ודמעות אושר ושמחה מבצבצות מבין ריסי עיני, כשאני מעתיר בתחינה להמשך הצלחה וסייעתא דשמיא.

לאחר כשעתיים ומחצה שמתי פניי לעבר היציאה, ולפתע קלטתי כי עקב הטרדות

פני הדברים קרוב לשני עשורים, מקבצי הנדבות, אך נטיתי לחשוב כי יד ה' כשבמשך השנים ידע מנהגי זה עליות ומורדות עקב תמורות בסדר יומי.

כשבני הבכור התארס בשעה טובה ומוצלחת ידעתי כי תקופה מאתגרת מקדמת את פניי. ההוצאות מטפסות ועולות וקופתי ריקה ומצומקת. השלכתי את יהבי על הנותן לחם לכל בשר, וקיוויתי כי ישלח עזרו מקודש.

על פי עצת ידידים ומרעים הפלגתי לעבר מדינת הים, ויצאתי לארה"ב לזכות את הדרים בה במצווה גדולה זו שהכנסת חתן וכלה שמה. על הכרטיס שילמתי בשארית כספי, ואת המותר צררתי באמתחתי להוצאות הדרך. התחלתי את מלאכתי במרץ נעורים, וניכר היה שזו לי פעם ראשונה שאני עוסק במלאכה זו, כולי תקווה שההצלחה תאיר לי פנים, והייתי בטוח כי אשוב ארצה עם כיסוי לכל הוצאות החתונה.

עד מהרה נוכחתי לראות כי זה כמה קידמו אותי ואני בטל בשישים ובמאה בקרב

בימים האחרונים לשהותי על אדמת ניכר, הזדמנתי לבית כנסת ידוע בשכונת בורו פארק. קיבלתי את רשות הגבאים להרצות לפני המתפללים את מצוקתי ולגולל רחמי עם קדוש לחוס על נפשי ולחמול על חתני. באמצע הדרשה שנשאתי באחד המניינים, הבחנתי כי זוג עיניים נעוצות בי ביתר שאת. העדפתי שלא להישיר מבטי אליהן, כי בדרך כלל הם האנשים הממהרים לעיסוקם, ואינם רואים בעין יפה את הטרדת ה'עולם' לצורכי נדבות, ולכן המשכתי בנאומי. ככלותי לדבר התחלתי לסובב את השולחנות באיסוף נדבות העם. כשהגעתי סמוך למקום מושבו נפגשו עינינו, והלה אמר לי: "תגיד לי בבקשה, האם אתה 'האיש מהכותל'?" לא הבנתי למה הוא מתכוון. עניתי לו כי ביקרתי כמה פעמים בכותל המערבי, אך הוא שייך לי בדיוק כמו שהוא של כל עם ישראל. הוא התבונן בי שוב ואמר: "פניך דומות להפליא לאותו

אדם שנפגשתי איתו בכותל ושינה את חיי!"
 עזבתי את משמרתי בשיאה והלכתי
 בעקבותיו.

אמרתי לו: "אכן, כמה אחים אנחנו, והכרת
 פנינו קרובה מאוד". ביקשתי ממנו כי יואיל
 בטובו להרבות בעוד כמה פרטים, אולי
 יעלה זיכרוני לטובה.

"היה זה בשעות הערב לפני כשמונה-
 עשרה שנה", אמר הלה. "אחרי תפילה
 נרגשת ניגש אליי האיש הזכור לטוב
 והרעיף עליי דברי ניחומים ונועם, וניכרים
 היו כי דברי אמת בפיו".

פתאום נפל לי האסימון... נזכרתי בן רגע
 באותו ערב - מוצאי יום הברית של החתן
 דנן, וביחד עלתה גם דמותו של האיש
 ההוא, ואכן הוא דמה להפליא לאיש
 העומד מולי ופיו מדבר עימי.

הוא שמח עד מאוד להיווכח כי אכן לא
 שגה בהשערתי והזמין אותי לסור אל
 מעונו לסעודת 'פת שחרית'. שיערתי כי
 השיחה איתו תניב פירות מבורכים יותר
 מאשר הסיבובים בשטיבלאך, על כן
 ההכרעה החלטתי להידפק על שער

הרחמים ולבקש על נפשי במקום לעורר חשד כאילו אני עושה כל זה דווקא שהשכינה לא זזה משם. כדי להשיג איזו מטרה.

"ואז, אחרי שפוך שיח ערב, בקע כשחר אורך וכמלאך המושיע הגעת אתה, ובטוב ליבך הענקת לי סיוע רב השפעה, ואני השתוממתי לראות כמה מילים טובות יכולות להשפיע על בן אנוש! מצב רוחי השתנה מן הקצה אל הקצה ונהפכתי לאדם אחר. פתאום נפתח בפניי אפיק חדש להשקיע בו. החלטתי לחקות אותך ולנסות ללכת בדרכך זו.

"למחרת עם הגעתי למפעל, לקחתי עט בידי וסימנתי לעצמי רשימה של שלושה עובדים שאני רוצה במהלך היום לעודד. כשהגיעה ההזדמנות ניגשתי אל הראשון בתור והחמאתי לו על הדיוק שלו בעבודה, על הגעתו בזמן, ולא חסכתי במילים טובות ומשמחות, כשפניי מביעות הוקרה והנאה. ממנו המשכתי לשני ואחריו לשלישי באותה מתכונת. למחר סימנתי שלושה נוספים, וכך עשיתי מדי יום ביומו. השתדלתי לבצע זאת כבדרך אגב, שלא

"כך המשכתי לנהל את המפעל כעשר שנים, מלאות בהצלחות רבות ברוך ה'. אחר כך הזדמנה לידי עסקה חלומית כאן בארה"ב, ולכן עזבתי את משרתי לטובת פרויקט זה, כשגם כאן ההצלחה מלווה אותי בכל דרך. ועתה שא נא תודתי והוקרתי, ידידי הנכבד שליח ההצלה, וקח את מנחתי מידי". הוא שלף את פנקסו מחיקו ורשם עבורי צ'ק ע"ס 100,000 דולר.

כמעט התעלפתי מרוב התרגשות. זכיתי לראות את יד ההשגחה ולראות כעין הארה מן השמיים בזכות מעשי החסד והארת הפנים לזולת שהייתה טבועה בי

זה שנים. (מרבים שלום אדר ב תשפ"ב
הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה
לתגובות ולחומר נוסף

p0583271323@gmail.com

הומור מסוכן פעם אחת באו לבית הדין זוג
להתגרש. הבעל אברך בכולל מפורסם
בירושלים. האישה טענה כי ברצונה
להתגרש מבעלה היות שביליל פורים
הלכה עם בעלה למסיבת פוריםבכולל
שלו, ובאמצע המסיבה קם איזה אברך
ליצן (רב פורים), וליד כולם הציג מה בעלה
עושה בכולל. הוא הראה כאילו הוא ישן על
הסטנדר בזמן הלימוד, ופתאום בא אחד
מהאברכים ולוחש לו באוזנו: "מה לך
נרדם? קום לך למטבח, יוסי מהמכולת
ממול הביא "ברכות" ומגדנות לעילוי
נשמת אחד ממקורביו". והלה, כששמע
את הדברים, בבת אחת ניעור משנתו
וחיש התגבר וזינק למטבח.

הכולל. היא הלכה לשירותים של הישיבה
ובכתה מעלבון ומחרפה עד סוף הערב,
בעוד שכל האברכים ונשותיהם צוחקים
לא ידה. היא לא העז לה לצאת כל עוד
שמעה קולות נשים, אך כשנדמו הקולות
ובבניין שררו שקט ודממה העז לה לפתוח
את הדלת ולרוץ לביתה תוך שהיא
ממלמלת תפילה חרישית שלא תפגוש
בדרכה שום חברה.

כשהגיעה הביתה לא רצתה לדבר עם
בעלה. היא כעסה שבעלה ישן בכולל כל
היום ולא מעניין אותו דבר מלבד
ה"ברכות" שמביאים לפני הלומדים, ובו
בזמן היא עובדת קשה ובמסירות להביא
פרנסה הביתה. בכעסה נשבעה האישה
להתגרש מבעלה עוד לפני חג הפסח.
בעלה לא ידע את נפשו מרוב צער, ואף
שהבטיח להציג לפניו כמה מאברכי
הכולל שיעידו שהוא יושב ושוקד על לימודו
בשעות הסדרים, ואותו אברך ליצן שונא
הוא לו מתמול שלשום ועל כן העליל עליו
עלילות ברשע ועשה את ההצגה הזו בפני
הבאים למסיבה, לא אבתה אשתו לשמוע

האישה צפתה בכל ההצגה על בעלה
מבעד לחלון עזרת הנשים, וכל חברותיה
לעגו לה שבעלה בא לכולל רק לישון
ולאכול מה"ברכות" שמביאים למטבח

לדבריו, היות שאין הנחתום מעיד על רבי מאיר ואינה יודעת מה כתוב במסכת עיסתו.

זו, והתחיל לשאול את הבעל שאלות קלות ופשוטות, למשל: באילו דרכים האישה מתקדשת? שזו משנה ערוכה ראשונה במסכת קידושין. מה דינו של מי שלא התפלל מנחה לאונסו? שכל תינוק יודע שמתפלל ערבית פעמיים. ועוד כהנה שאלות פשוטות.

הבעל השיב על הן הן ועל לאו לאו, ועל כל מה שענה לנו אמרנו לו: "נכון מאוד, זה דבר שמעט אברכים יודעים, מתי כבודו הספיק ללמוד זאת?" וגם בדבר שטעה, אמרנו לו: "זה לדעת התוספות (בעוד שאין תוספות כזה בעולם, אבל לא נורא... אם נמחה שם ה' על המים להשכין שלום בית, גם בעלי התוספות יסכימו שיגידו עליהם שהם סוברים דבר שאינם סוברים כן משום שלום בית), אבל שאר הראשונים חולקים על זה (שלא יחשוב שאנו מסכימים לדעות המשובשות שאמר)".

והנה, כשהגיעו לבית הדין שאל הדיין את האישה מדוע נשבעה להתגרש, והיא סיפרה לו את כל פרשת ההצגה. הדיין בחוכמתו אמר לה: "אני מבין בחוכמת הפרצוף, ואני רואה על פני בעלך שהוא תלמיד חכם גדול (בדיוק הפוך ממה שהוא נראה...), ובוודאי אותו ליצן לא דיבר עליו סרה אלא מחמת קנאה. ולראיה לדבריי, אני רוצה לבחון אותך על מה שלמד בכלל, ותראי שהוא ישיב לי תשובות נכונות על כל מה שאשאל אותו".

הרב שאל את הבעל: "מה אתם לומדים בכלל?" ויען האברך: "מסכת יבמות". הרב נשתתק, היות שזו המסכת היא אחת מהקשות ביותר שיש בתלמוד, ואם חלילה הבעל באמת ישן בכלל, גם אם לומדים שם מסכת ברכות הוא לא ! דע את התשובות, קל וחומר שבמסכת קשה עסקינן, שאם לא ! דע את הכתוב בה, תחשוב האישה שהיא צודקת ומה הועילו חכמים בתקנתם? על כן ניצל הרב את

ודעת". בשעתו, הייתה זו אחת הישיבות הגדולות בעולם, ובוודאי הגדולה ביותר בצפון אמריקה. למדו בה מעל אלפיים תלמידים, מכיתה א' ועד לשיעורים הגבוהים בבית המדרש. היא הייתה ממוקמת בשכונת ויליאמסבורג בברוקלין - וכמי שגדל במונטריאול, היה בכך משום שינוי עצום עבורי.

למדתי שנתיים בתורה ודעת, ואחר כך עברתי ללמוד בישיבת חב"ד. אך בזמן שעדיין למדתי בתורה ודעת. שמעתי את הסיפור הבא על האדמו"ר הרי"צ, רבי יוסף יצחק שניאורסאהן מליובאוויטש.

היה זה באירוע שנערך לרגל יום השנה לפטירת ראש הישיבה הקודם, הרב שלמה היימן, שצוין תמיד בשיחה מרכזית בפני כלל תלמידי הישיבה. באותה שנה, נשא דברים הרב שמואל קושלביץ, ששימש רב קהילה בברונקס, וכבוחן במבחני הסמכה לרבנות בישיבת תורה ודעת.

וכך נשאל קרוב לשלושים שאלות קלות וענה עליהן, עד שיצא מליבה של האישה כל צל של ספק שמא בעלה עם הארץ.

ותהילות לה' שאכן נתקררה דעתה של האישה והסכימה לשוב לשלום בית, ואמרנו לבעל בסתר שיפנק את אשתו וירבה לה כבוד ומתנות על מנת שתתרחצ למחול לו בלב שלם. ונוסף על כך ירבה ללמוד בביתו בספרים גדולי ממדים, כך שהאישה תהיה בטוחה שבעלה למדן גדול. לבסוף הם לא חזרו לבית הדין, התיקים נסגרו, ובסייעתא דשמיא בנו את ביתם בטוב ובנעימים. (הרב יצחק קשאני משכן שילה ויקרא תשפ"ב הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכוון למעשה לתגובות ולחומר

p0583271323@gmail.com)

סיפר הרב מאיר פלוסטקין

גדלתי והתחנכתי במונטריאול עד גיל בר מצווה, וזמן

קצר לאחר מכן, בשנת תשכ"ו (1956), הגעתי לניו יורק כדי ללמוד בישיבת "תורה

האולם היה מלא מפה לפה בתלמידים שהאזינו ברוב קשב. וכך סיפר הרב קושלביץ:

מנהל הכספים של הישיבה, שהיה אחראי על גיוס הכספים, נכנס לדיכאון. הוא לקח את העניין בצורה מאוד קשה, וחשבגללו תורה ודעת עומדת להיסגר. הוא ניסה לעשות כל שביכולתו כדי לתקן את המצב. הוא פרסם בעיתונים מגבית חירום, שהניבה סכום זעום בלבד, והמועד האחרון לפירעון ההלוואה הלך וקרב.

יום אחד הוא קיבל שיחת טלפון ממשרדו של האדמו"ר הקודם מליובאוויטש, רבי יוסף יצחק שניאורסאהן, בה נשאל כמה כסף הצליח לגייס.

הוא ידע שלחב"ד יש קשיים משלה, ולא באמת ציפה לעזרה כלשהי מאדמו"ר הרי"צ. 'הרבי בקושי מסתדר בעצמו' חשב לעצמו, 'איך הוא יסייע לי?'

אך כעבור מספר ימים נכנס למשרדו חסיד חב"ד ובידו מעטפה. 'זה מהרבי', אמר ומסר לידו את המעטפה.

"הגמרא אומרת: 'אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה'. כלומר, המשך קיומה של התורה תלוי בכך שיש נכונות למסור עליה את הנפש".

הוא המשיך והסביר שאדם צריך להיות מוכן לוותר על כל מה שיש לו למען התורה, למסור את הכול - הכול ממש - ולא לחוס על דבר. אחר כך אמר, "אספר לכם סיפור שימחיש לכם את הדבר, סיפור על מישהו שנהג בדיוק כך. הסיפור שאני עומד לספר לכם, התרחש כאן, בבניין זה שבו התאספנו היום.

זה קרה במהלך שנות המלחמה, תש"ב (1942), תש"ג (1943) או אולי בשנת תש"ד (1944). בשעתו, תורה ודעת הייתה בצרות. הישיבה הייתה חייבת לבנק כספים רבים, והבנק תבע את החזר ההלוואה. לישיבה לא הייתה אפשרות לשלם. הבנק פנה לבית המשפט, וקיבל

וחשובה שבה לומדים אלפי תלמידים נמצאת בסכנת סגירה; אבל לא בגלל שסטאלין ברוסיה מעוניין להיפטר מהיהדות, אלא בגלל שליהודים באמריקה לא אכפת. את זאת הרבי לא מסוגל לשאת. הוא מוכן לסכן את עתיד תנועתו שלו - שכן גם לו יש חובות שעליו לשלם - והוא מעניק לך המחאה על מלוא הסכום הדרוש, כדי שהתורה לא תיעקר. בבקשה, השיבו את ההלוואה בהקדם האפשרי, שכן כל מה שאדמו"ר הריי"צ בנה מונח כעת על הכף".

לכל אורך סיפורו של הרב שמואל קושלביץ, ישבו כולם בפיות פעורים - כולם, ללא יוצא מן הכלל. ואז הרעים בקולו וקרא: "התורה מתקיימת רק במי שממית עצמו עליה! זה מה שהרבי עשה!

כשהרבי הגיע לאמריקה - ואני הייתי נוכח שם שעה שירד מהאנייה - הוא היה משותק למחצה מכל העינויים שסבל ברוסיה הסטאליניסטית. לאחר מכן, ישיבתו בפולין הוחרבה בידי הנאצים.

האיש היה המום. המילים נעתקו מפיו. ואז הוסיף החסיד ואמר, 'הרבי ביקש כי לפני שאמסור לך את המעטפה, אעדכן אותך בכמה עובדות: כשהוא היה ברוסיה, הוא נאלץ להיאבק מול המעצמה החזקה בעולם כדי שהתורה לא תיכבה. הרודן הגדול ביותר בעולם היה יוסף סטאלין, והרבי לא התחשב בו כלל. הוא סייע לכל מי שהיה זקוק לעזרה בחיזוק ענייני התורה. הוא לא שאל אם מדובר בחב"ד או לא. כל מה שהיו זקוקים לו - מקווה, שוחט, מלמד - הוא השתדל לדאוג לכך. הוא עשה כל שביכולתו כדי שאור התורה לא יכבה. השליחים ששלח נתפסו, נורו ונרצחו, ואז היה עליו לתמוך באלמנות וביתומים שלהם. למרות זאת, הוא שב ושלח אדם נוסף למלא את מקומו של זה שהוצא להורג. כל העת, עמדה בראש מעייניו מטרה אחת - שאור התורה לא יכבה.

וכעת, לאחר שההשגחה העליונה הביאה אותנו לארצות הברית, מדינה בה קיים חופש דת, כואב לו לשמוע ששייבה גדולה

כזו שמפגינה רמה כה גבוהה של מסירות לתורה ולכל יהודי. (מתוך מאמר הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף

p0583271323@gmail.com)

המכתב של הגיע והפיטורים

מעשה שהיה בגביר אדיר משיקאגא, שהגיע לשנתו הס"ג ויחד עם זאת זכה לסיים את הש"ס, לכבוד המאורע הגדול הזמין את כל צאצאיו, בנים ובני בנים, לחגיגת סיום מפואר.

בימים שקדמו למעמד הגדול התכנסו בניו יחדיו ודנו ביניהם איזה מתנה יקנו לאביהם לכבוד יומו הגדול, הצעות עלו וירדו אך שום רעיון לא נמצא מתאים. כיון שלא מצאו מתנה הולמת החליטו לשאול את אביהם בעצמו באיזה מתנה יחפוץ, אמר להם האב 'הן כסף לא חסר לי ב"ה, והקב"ה חנני די כסף לקנות כל אשר שאלו עיני, אך אם רוצים אתם לגרום לי קורת רוח, בקשה אחת לי מכם שמעו ואספרה: 'בילדותי התגוררנו בניו יארק, הורי שלחו אותי לתלמוד תורה, אך אני מטבעי הייתי

ומאז שהוא הגיע לכאן, הוא נאלץ להתמודד עם התנגדויות וקשיים רבים.

הראו לי עוד איש כזה! הראו לי מישהו שמוכן לסכן

את הכול, מבלי להפיק מכך רווח אישי כלשהו.

ההמחאה ששלח לתורה ודעת הכניסה את תנועתו

לחובות כבדים, והעמידה אותה בסכנה חמורה.

ברוך ה', ישיבת תורה ודעת הצליחה לפרוע את החוב במהירות, והרבי קיבל את כספו בחזרה. אך בשעה שנתן את הכסף, לא הייתה לו כל ודאות שכך אכן יקרה. זוהי מסירות נפש של ממש!"

זה היה הסיפור שסיפר הרב שמואל קושלביץ, הסיפור שהפך לאחת הסיבות שבגללן עברתי בסופו של דבר לישיבת חב"ד. ראיתי את אותה רוח של מסירות נפש אצל חסידיו של הרבי, וזה עורר בי השראה רבה. רציתי להיות חלק מתנועה

ברבות השנים הזדקן ידידו של אבי, והוא נכנס תחתיו לנהל את עסקיו ולאחר פטירתו ירש אבי את כל הונו ונעשה עשיר גדול, ומזה נמשך גם הצלחתי ועשרי הרב. 'ועתה' סיים העשיר את סיפורו, 'אם רצונכם לגרום לי קורת רוח השיגו לי את חוות דעתו של הרופא הלז, כי עז רצוני לדעת מה כתב עלי'. נפטר זה מכבר, וכתביו וחפציו עבר בעלות, אך במאמצים מרובים ובתוספת ממון הרבה, הצליחו להשיג את קובצי כתביו, ולהוציא את הכתב האמור.

בעיצומו של הסיום קם העשיר על מקומו, בידיים רועדות פתח את המכתב, והתחיל להקריא כדלהלן: 'הורים יקרים, שוחחתי עם בנכם במשך שני שעות, ונוכחתי לראות שיצא מדעתו כליל, לצערי אין מנוס מלהכניסו למוסד מיוחד שם יהיה סגור כל חייו וכך לפחות לא יוכל להזיק את אחרים'.

הרים העשיר את המכתב ונופף בו לעין כל, 'ראו נא, אילו היו הורי מקבלים אז את המכתב לידיהם מי יודע מה היה עולה

פרא אדם, לא למדתי כמעט ורק גרמתי לנזקים אדירים בכל מקום בו נגעת. בעצת מחנכים לקחוני הורי לרופא מפורסם שיבדוק אותי, הלה הושיבני מולו והחל שואל אותי כל מיני שאלות שונות ומשונות, תוך שהוא רושם את תשובותי, ככלות שעתיים סיים הרופא את הפגישה ופטרנו בהבטחה שישלח את חוות דעתו בעוד כמה ימים.

באותו יום פיטרו את אבי מעבודתו ואיבד את מקור פרנסתו, חבר עשיר משיקאגא ששמע על כך, הזמינו לעבוד אצלו, לא התמהמנו ועוד באותו שבוע עברנו לשיקאגא. הרופא וחוות דעתו נשכחו מלב, אבי רשם אותי בתלמוד תורה חדש, ואני עשיתי לעצמי חשבון הנפש שזוהי הזדמנות חיי, אין אחד שמכיר אותי וביכלתי לפתוח דף חדש, ואכן ממחשבה למעשה התחלתי להשקיע בלימודים ובהתנהגותי, הדבר עלה לי בעמל ויגיעה רבה, אך בסיעתא דשמיא, ובזכות מלמד יקר ששם עינו עלי וסייע לי, הפכתי תוך זמן קצר לאחד מבחירי התלמידים.

בגורלי והיכן הייתי היום, מה עשה הקב"ה, סובב שאבי יפסיד את עבודתי ויזרח לעבור למקום אחר, כך נצלתי מגזר דינו האכזרי של הרופא ועלה בידי להשתנות מן הקצה אל הקצה, עד שאני זוכה עתה לעמוד כאן ביום שמחת לבי, לעשות סיום הש"ס רבתי, ולראות את בני וצאצאיי מסובים כשתילי זיתים סביב לשולחני'.

רבות אפשר ללמוד מעובדא זו, אך נקודה אחת נציע כאן, והוא שהרבה פעמים מנסה הס"מ להכניס הרהורי יאוש בלבו של אדם, וחושב שכבר אין לו תקוה, זה טבעו, ואינו יכול להשתנות, אך כל זה מקליפת עמלק, אבל האמת היא שאין דבר העומד בפני הרצון, ואדם מקדש עצמו מעט, מקדשין אותו הרבה מלמעלה, וזוכה לסייעתא דשמיא.

(אור ישרים מג"ל המאיר פר' ויקרא - משיעורי הג"ר מאיר צוויבל שליט"א הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף

p0583271323@gmail.com

התשובות המיידאשות, הטיפולים שאינם להצליח להיכנס לשבת מתורוגע מניבים דבר, והחשש מפני הבאות... ושלווה...

הרבנית קולדצקי הקשיבה לה בהבנה והשתתפות, וכמו מתוך חלום שמעה אותה אומרת: 'אמא שלי עליה השלום, היתה אומרת במקרים כאלה להקדים לקבל את השבת. הרי השבת היא מקור הברכה, ואין ברכה חשובה ורצויה יותר מילדים בבית. הקדימי נא לקבל את השבת 10 דקות מוקדם מהזמן הקבוע, ובעזרת השם ברכת השבת תביא ישועה וברכה לביתך!' - בירכה בחום...

הפעם, בפעם השניה ששמעה את אותן המילים, החליטה המורה לנסות. זה לא היה קל, הרי לא הורגלה בכך, והימים ימי

חודש שבט - כשימי ששי קצרים... אך באותו שבוע, במאמץ רב, הצליחה להיכנס לשבת 10 דקות מוקדם מהזמן, והדקות הללו שהרויחה בשבת היו לה למשיבות נפש, והקנו לה זמן איכות עם עצמה לתפילה מול הנרות, דקות שנתנו בה טעם של עוד וציפיה לשבת הבאה,

בבית הספר "ישועות יעקב" בבת ים, מכהנת המורה ב. ג. כמורה נערצת. רוב תלמידות בית הספר עברו תחת ידיה, ואלו מהן שעשו זאת בשנים האחרונות, עדות לסיפור חייה המדהים, אותו היא מספרת בעצמה: המורה ב. ג. נישאה

תינוקות שבתיים במיוחד...

באמצע חורף תשס"ב. ככל זוג צעיר, עיניהם בין דפי התהלים, והרטיבו אותם החלה את חייה בחלומות ורודים על העתיד, איך ביתה מתמלא בצהלות ילדים משחקים ועליזים, המרוויים אותה ברוב נחת. היא ייחלה ליום בו תעטר את המקרר בעבודות יצירה מעשי ידי האמנים הקטנים, ותנקה קשקושי צבעים מהקירות, כחלק ממילוי המשימות הנפלאות המוטלות על כל אם בישראל...

אלא שחלומות לחוד ומציאות לחוד. בחלוף שלוש שנים מהחתונה, עדיין השתרר בבית שקט מצמית, שהלך והפך למתוח ככל שנקפו הימים. הזוג הצעיר ציפה יותר מכל לבשורה המשמחת, שבוששה מלבוא והותירה אותם לחוצים ומתוחים, חוששים ואובדי עצות.

בצר להם, החליטו לפנות לשני האפיקים המוטלים על כל יהודי. בתחילה, החלו בתפילות קורעות לב לאביהם שבשמים, אולי יחוס אולי ירחם, ויזכה אותם בזרע של קיימא. הם גם לא הניחו ידיהם מסגולות שונות, נסעו לקברי הצדיקים להתפלל, ובכל עת רצון הטמינו את

בצורף שנת תשע"א, כתשע שנים ממועד נישואיהם, נסעה המורה לבני ברק, אל הרבנית קניבסקי ע"ה. בקול בוכים סיפרה את העובר עליה, את מסכת ההתרוצצויות והטיפולים, את ההתמודדות הקשה והמצב המייאש. 'אוי', נפלטה מפיה אנחה קורעת לב, 'רבונו של עולם, מה עוד אוכל לעשות כדי לזכות בזרע של קיימא?'

הרבנית קניבסקי עודדה אותה בחום ויעצה לה: 'קבלי על עצמך, לקבל את השבת כמה דקות מוקדם מהזמן. הן

מתקשים ודחוקים בפרנסתם, אלו מבקשים להיוושע בדבר רפואה ורחמים, וכולם כולם מבקשים לזכות לנחת מהילדים. הכל ענין של כמה דקות בלבד, דקות שמחוללות מהפך, הדקות של 'תוספת שבת'. כי 'תוספת שבת' היא הכלי שפותח שערי שמים, פותח לרווחה את מקור הברכה, משפיע ישועות וממלא את משאלות הלב לטובה ולברכה!

אותו בן תורה לא התעצל, והלך לבדיקה נוספת אצל מנהל מחלקת שיניים בבית החולים הדסה בירושלים, אלא שגם הלה בישר לו כחבירו, כי עליו להוציא את כל שיניו וכו'.

אותו בן תורה שם מבטחו בהשם יתברך, הוא בירר אצל היועצים החרדים הידועים מי הוא ואי זה הוא הרופא המומחה לשיניים וחניכיים אשר יוכל להיות השליח להושיעו. ואז ניתנה לו כתובת של רופא מסוים בתל אביב, מנהל מחלקת שיניים וחניכיים בבי"ח בת"א. הוא המומחה הגדול, הוא גם מרצה לבעיות חניכיים באוניברסיטת ת"א, הוא הכתובת והוא ולחומר

p0583271323@gmail.com

המילה האחרונה בנושא, כמובן.

טרח אותו אברך כואב, לנסוע לת"א לאותו מומחה. הכין באמתחתו קרוב לאלף ש"ח כדי לרכוש לעצמו את הזכות לראות ולהראות אצל אותו מומחה, והגיע לפתחו של הלה.

או אז התבקש מהמזכירה מיד עם הגעתו, לשלם את הסכום הנ"ל. לשאלתו, אולי אין בכלל מה לעשות, למה לשלם מראש, נענה האברך כי בכל מקרה הוא חייב לשלם, על הזכות לראות ולהראות אצל הרופא המומחה. האברך בידעו את גודל חשיבות הענין, הבין שהוויכוח ממילא מיותר, משום שהרי ברור שהמומחה כבר יידע מה שלא ידע אותו 'רופא פשוט' בירושלים, דהיינו כיצד לשמר את שינוי החולות, או כיצד להתגבר על חניכיים חולות ומודלקות.

לפניהם, מומחה גדול, שכדי להיכנס לחדרו כבר צריך לשלם. מי כמוהו. פסע האברך מעדנות, המומחה המפורסם הורה לו לשכב על המיטה. החולה העיר למומחה המפורסם כי כדאי שישמע ממנו הקדמה קצרה על תולדות החולה והמחלה, ומה אמרו הרופאים 'הפשוטים' לפניו, ומה הוא מצפה ממנו.

החולה שהיה נפעם ומרוגש מזכייתו כי רבה היא, שהנה זכה, בפרוטקציה רבה כמובן, לקבל תור אצל הרופא המפורסם, תוך שבועיים בלבד. והנה כבר אומר לו הרופא ללא שום הקדמה והאזנה, עלה ושב על הכסא. כשהעיר הערה קלה באוזני המומחה המפורסם נענה מיידית, חבל על כל רגע, אני אראה מיד הכל.

האברך עוד לא הספיק לשכב וליישר את עצמו, וכבר נשמעה הדיאגנוזה בפקודה, אתה יכול כבר לקום, אין מה לעשות. אני אעקור לך את כל השיניים. והתדהמה מכה בו באברך, הנה לך מומחה מפורסם שאין מקום להרהר אחר דבריו, דבריו הם

שלף האברך את ארנקו ושלשל את מלא הסכום לקופה, קיבל קבלה כחוק, והמתין לתורו. כשהגיעו תורו פסע אל תוככי חדרו של המומחה המפורסם, המומלץ ע"י כל יועצי הציבור, ומי כמוהם יודע את אשר

56

המילה האחרונה בעולם הרפואה, כמובן. והנה יש לו לרופא המומחה, המומלץ ע"י כל היועצים למיניהם, יש לו משהו נוסף לומר לו לאברך.

חשב לו האברך לתומו, בטח עכשיו מגיעה בשורת האור לה הוא מצפה. הנה או-טו-טו, מתחיל שביב האור המצוקה והכאב מתחילים לנוע אחור.

ואלו דברי המומחה: היות ואני הפרופסור של מחלקת השיניים במוסד האוניברסיטאי בעיר, אני מבקש ממך שתשאיר לנו את כל השיניים שלך בשלימות, למוזיאון שלנו.

אני רוצה להראות לסטודנטים שלי מקרה נדיר של מחלת חניכיים שגרמה להוצאת כל מערכת השיניים בשלימות, ללא שום חור בשום שן. ככה בשלימות יהיו שיניך מוצגות בוויטרינה שבאוניברסיטה, כדי שיוכלו הסטודנטים להבין את מחלת החניכיים, עד כמה היא הרסנית וכו'.

כל זה נאמר לחולה בנשימה אחת או שתיים, תוך דקה אחת או שתיים מאז

שנשכב והוקם מהכיסא הלא טיפולי. ככה בצורה אלגנטית, אכזרית מושלמת. אולם האברך, הלא בן תורה הוא, אברך שכבר למד לשים מבטחו בהשם יתברך, דווקא בשעות הקשות, השליך יהבו על הקב"ה שלא כלו רחמיו. נסע היישר מאותו מומחה מפורסם, שכל היועצים המליצו עליו, ושמו הולך לפניו מסוף ת"א ועד סופה, נסע משם היישר אל הכותל המערבי בירושלים.

שם, לא ביקש ממנו איש דמי כניסה, לא דמי התרברבות, לא השכיבוהו ולא הקימוהו מהכיסא הטיפולי ללא טיפול. השעה היתה כבר מאוחרת, משחזר מת"א מאותו מומחה, כבר פרשה חשיכה את כנפיה, האריך האברך בתפילתו ואף זכה שתפילתו מעוטפת בדמעות שלישי היתה. אברך צעיר, במיטב שנותיו, יסתובב בלא שיניים בפיו, ושיני פלסטיק בפיו.

הכאב היה נורא, והדמעות כמים נטפו. כאבה לו גם צריבת העלבון שבדברי

הרופאים, הזלזול, אי אכפתיות. ידע מקובל ומחבר ספרים על הזוהר הקדוש רבי ששון מזרחי זיע"א.

הוא, ואך הוא, בוחן ליבות וכליות, רואה הוא הבורא כל העולמים לא רק את שיניו וחניכיו, גם כאבו עלבונו וצערו, נראים לפניו יתברך.

נסתם ויבש מעין עיניו, עייפו. סיים האברך תפילתו, ופנה לביתו מלא אמונה בבורא עולם שדבריו נשמעו ובקשתו התקבלה. עלה על יצועו ונרדם מעיפות וחולשה.

והנה חלום. בחלומו, מופיע לפניו המגיד בעל החלום, ודבר בפיו. הלא אתה לומד ככולל בביהמ"ד של חסידי באבוב ברחוב

חגי 7 בירושלים, וממול בית המדרש גר החכם הצדיק ששון מזרחי (נפ' ז' ניסן תשנ"ח), מדוע לא תלך אליו לשאול ממנו עצה ותושיה, עד כאן היו דברי בעל החלום.

ותפעם רוחו של אותו אברך, ההיטב שמעה רוחו, כן, הוא האמין ב'לא יאומן כי יסופר'. הבוקר אור ורגליו נשאוהו לביתו של אותו חכם צדיק, עניו ושפל רוח,

עלה האברך במדרגות הבית מהחצר האחורית, והנה בקומה השניה נשקפה אליו דמותו של הצדיק יושב בחדר הסמוך לפתח ביתו, על יד חלון הפונה לחדר המדרגות, ומעיין בספר קדוש. ביקש האברך רשות כניסה, שניתנה לו במאור פנים.

נכנס האברך וכיסא הוצע לו. סיפר האברך את צרת נפשו, את דברי הרופאים, את דבר תפילתו לפני מלך רופא חולים ע"י הכותל המערבי, ולבסוף הגיד לו את דבר החלום.

נענה הצדיק בחיוך ובענוות אמת, ואמר "וכי אני רופא, מנין אדע מה תעשה. טעות יש כאן".

עמד האברך על שלו. לא טעות יש כאן, וזאת ה' וזאת הוא מבקש.

נכנע הצדיק ל'ניכרים דברי אמת' של אותו אברך. קימט הצדיק את מצחו, הרהר מעט ואמר, מדוע צריך רופאי שיניים, הים יודעים לרפא רק לפי הספר שלמדו בו.

עליך ללכת לרופא כללי שלא למד דווקא רפואת שיניים, ותשמע את דעתו שלו. אבל תנאי אני מתנה עמך, לך אצל רופא כללי אבל שיהיה רופא ירא שמים.

נענה האברך ושאל אולי יכול הצדיק להמליץ לי על מישהו, נענה הצדיק ואמר, כן, לך אצל ד"ר אסטרו המקבל חולים פה בקצה רח' חגי פינת רח' יואל. הוא רופא כללי טוב, רציני וירא שמים. ותאמר לו שאני שלחתי אותך.

האברך לא התמהמה, ומיד ניגש אל ד"ר אסטרו. ד"ר אסטרו הסתכל מעט בתימהון על האברך ומשאלתו, כנראה שבשנות עבודתו הרבות כרופא כללי ומשפחה, היה

לא שהאברך האמין עדיין ברופאי שיניים, אך היתה הוראה של בעל החלום ללכת במסלול מסוים שתחילתו בצדיק ששון מזרחי, הנה כי כן המסלול מתגבש והולך, לכן הסכים האברך להמשיך במסלול שהורו לו מן השמים, והאברך הביע הסכמה לדברי ד"ר אסטרו.

זה המקרה הראשון שמישהו בא אליו על בעיות שיניים וחניכיים.

אבל כאשר שמע שהצדיק רבי ששון מזרחי שלח אותו אליו, התרצנו פניו, והוא נאות לבדוק את האברך. מסקנתו היתה שקשה להאמין שאין דרך לרפא את החניכיים. כיום כאשר ישנם דרכי רפואה, פולשניים לכל פינה נידחת באברי האדם, קשה להאמין שאין דרך להגיע אל תוככי החניכיים.

ד"ר אסטרו הבין שהענין דחוף ביותר, והמתחיל במצוה אומרים לו גמור'. חיפש את מספר הטלפון של ד"ר שטרן והגיע למזכירה. המזכירה הודיעה חגיגית לד"ר אסטרו, כי אין בעיה, "האברך יכול להגיע כבר היום לטיפול אצל ד"ר שהוא ממלא מקומו ומחליפו של ד"ר שטרן, משום שד"ר שטרן נמצא בימים אלו בחו"ל וישוב רק בעוד שבועיים".

ד"ר שטרן מבקש לקבל יותר אינפורמציה, מה הבעיה שהיא כה דחופה, ולמרות זאת ממתינים כבר שבועיים דווקא עליו ולא על רופא אחר.

האברך חזר שוב על סיפורו המדהים, לפני ד"ר שטרן באותה שיחת טלפון.

ולפתע, שתיקה ארוכה, ארוכה, ארוכה. ד"ר שטרן שותק.

הלו, שואל האברך, אולי ניתק הקו?

לא ולא, עונה ד"ר שטרן, הקו לא ניתק, הקו קיים הכל קיים, גם קו ההשגחה הפרטית בהתגלותה ממש, קיימת.

וד"ר שטרן מוסיף, אני אספר לך עכשיו משהו מאורה הגדול וגילוייה המדהים של ההשגחה העליונה. וממשיך ד"ר שטרן, אני נסעתי לקונגרס מיוחד של רופאי שנינים בארה"ב לפני כשבועיים,

ד"ר אסטרו הבין שהענין דחוף ביותר, והמתחיל במצוה אומרים לו גמור'. חיפש את מספר הטלפון של ד"ר שטרן והגיע למזכירה. המזכירה הודיעה חגיגית לד"ר אסטרו, כי אין בעיה, "האברך יכול להגיע כבר היום לטיפול אצל ד"ר שהוא ממלא מקומו ומחליפו של ד"ר שטרן, משום שד"ר שטרן נמצא בימים אלו בחו"ל וישוב רק בעוד שבועיים".

ד"ר אסטרו ביקש להמתין דקה בטלפון, ושאל את האברך אם הוא מסוגל לסבול עוד שבועיים נוספים. אין ד"ר אסטרו רוצה שהאברך יגש למחליף ולממלא מקום. הוא רצה דווקא את ד"ר שטרן. האברך הסכים להמשיך ולשאת בדומיה את ייסוריו, ולהמתין לשובו של ד"ר שטרן.

התשובה ניתנה למזכירה, כי אנו ממתינים דווקא לד"ר שטרן, ובבקשה לעשות לו לאברך דנן תור מידי לכשיחזור ד"ר שטרן ארצה. וכך נעשה.

כעבור שבועיים מצלצל הטלפון בבית האברך. על הקו נמצא ד"ר גדליה שטרן

ההרצאות היו בחלקן מעניינות ובחלקן משעממות.

שיש לו מישהו המתעניין בו ובדבריו הקדיש לו תשומת לב רבה, גם בימים הקרובים.

והנה ד"ר שטרן חוזר ממש עכשיו ארצה, מאותה הרצאה מאלפת, שמביאה בכנפיה זקן כבד פה, עם אנגלית כושלת. הרופא

בשורה ותקוה בדיוק לבעייתו של האברך. האיטלקי טען שהוא המציא שיטה כיצד לטפל בדלקות חניכיים מבלי לעקור שיניים. לא יאומן.

גם הרופא, גם האברך, נדהמו מצירוף המאורעות שהנהיגה יד ההשגחה. כל הרופאים נכנסו לשמוע את ההרצאה.

העליונה. החל בתפילה ע"י הכותל אלא שההרצאה נאמרה בצורה כל כך המערבי שזכתה להיכנס לפני ולפנים אצל משעממת, ומפי הרופא הזקן, עד שרוב הרופאים החלו לנמנם או אף לצאת מהאולם.

המשך בביקור אצל ד"ר אסטרו. המשך בהפנייתו לד"ר שטרן דווקא. המשך בנסיעתו של ד"ר שטרן בדיוק בימים אלו לקונגרס לרפואת שיניים בארה"ב. המשך בדיוק בהרצאתו של אותו רופא איטלקי. עניינה אותי במיוחד. כך מספר ד"ר שטרן.

לאחר ההרצאה הארוכה הייתי כמעט קשובים לכל ההרצאה הארוכה, והמשעממת, אך בעלת תוכן רב. ואני אישית הייתי מאותם יחידים שההרצאה עניינה אותי במיוחד.

כך מספר ד"ר שטרן. לאחר ההרצאה הארוכה הייתי כמעט הרופא היחיד שניגש אל הרופא האיטלקי בבקשה להמשיך ולשוחח בענין המעניין

המשך בחזרתו ארצה בדיוק עכשיו בימים שטרן לדברי אותו רופא איטלקי זקן.

אלו בהם זקוק האברך לטיול המיוחד.

נוסף

ולחומר

לתגובות

ד"ר שטרן הודיע לאברך, כי הוא מקבל על

p0583271323@gmail.com

עצמו את הטיפול בו בשיטה החדשה שלמד בדיוק עכשיו, אך הוא מבקש שבועיים נוספים של המתנה, בהם הוא רוצה לעיין היטב במה שלמד, להחליט על הדרך המדויקת בה יעשה את מלאכת הקודש, ומבקש שהאברך ימתין עוד שבועיים.

"אלוקינו תרתי משמע, בתוך המפעל במקום לזרוק את העובד, לקח עוד כמה עובדים חדשים, בזכות פון ברכת המזון!

ואכן כך נעשה. והאברך היה למקרה הראשון שטופל פה בארץ הקודש בשיטה חדשה זו. ההצלחה היתה למעלה מן המשוער, כל השיניים ניצלו ונשארו במקומם, והתפילה התקבלה.

לכבוד הנהלת הגליון "על המזון"

פותחין בכבוד האכסניא, אני רוצה להודות מעומק הלב על הגליונות היפים שהנכם מוציאים לאור, לעורר את כלל ישראל על המצווה הגדולה והקדושה של ברכת המזון, בלי שום ספק שבזכותכם זכו אין ספור יהודים להשפעות גדולות ברוחניות ובגשמיות, ובפרט בעניני פרנסה, על ידי שקבלו על עצמם ליטול ידיים לסעודה ולברך ברכת המזון בכל יום, ועל ידי זה זכו לראות ברכה בפרנסתם.

לאחר הצלחה גדולה זו ערך ד"ר שטרן קורסים לרופאי שיניים אודות השיטה החדשה, והדוגמא לכל הרופאים והמטופלים היתה אותו אברך.

הנה כי כן גם בדורות אלו בהם ההשגחה האלוקית נראית כמוסתר, עדיין זורח בחושך, אור למבקשי האור.

(גל' קבלת שבת מספר 'בך בטחנו') הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה

אני רוצה לשתף אתכם בסיפור נורא ששמעתי מכלי ראשון, איך עסק שלם קם לתחיה, על ידי הגליון הנפלא שלכם, וגם הברכון -'בענטשער' היפה שהוצאתם לאור.

והנה זה פלא, במשך זמן זה שניתן לעובד, הוא התחיל לעשות הרבה יותר מכירות מהרגיל, והתחיל להשתפר יותר ויותר. הבעה"ב כשראה את הצלחתו השאיר אותו על עמדתו, ומאז הצליח העובד יותר ויותר.

בהזדמנות אחת שאל אותו הבעה"ב "למדניו רבינו מה קרה פה?"

סיפר העובד: "זה כבר כמה שנים שאני מתקשה מאוד עם פרנסה, כבר הייתי בששה ושבעה מקומות עבודה, ומכולם העיפו אותי... הלכתי לאיזה 'גיטע יוד' לשפוך את ליבי, ולשאול לעצתו, והוא אמר לי: "לאחרונה הביא לי מישוהו את הברכון הנפלא של "על המזון" ושם מובאים כמה מאמרי חז"ל, וכן מספרים הקדושים עניינים שונים, אודות המעלה של מצוות ברכת המזון והסגולה הגדולה שהוא לפרנסה". הוא גם התפעל מאוד מהמשל והנמשל שמובא שם בין הדברים. ואז אמר

יש לי ידיד קרוב, שיש לו עסק גדול, ומתחתיו יש לו חמש עובדים שמשווקים ומוכרים את המוצר שהעסק מייצר, וכל אחד מהם מרוויח אחוזים נכבדים.

לפני תקופה התחיל העסק להתדרדר, ונפל לקשיים כלכליים. ומתוך ההכרח לא היה ברירה לבעה"ב אלא לפטר שניים מן החמש עובדים שעבדו אצלו. אחד מהם היה אב למשפחה ברוכת ילדים, ובעל העסק הרגיש מאוד שלא בנוח שהוא נצרך לשלחו, ולכן נתן לו שני שבועות שיוכל למצוא פרנסה אחרת.

העובד כששמע זאת פנה לבעה"ב והתחנן אליו "אנא תן לי עוד הזדמנות, ותן לי עוד ארבעה שבועות, ותראה שהדברים ישתנו", הבעה"ב החליט להיעתר

כשהוא יודע יודע שחלק מסדר היום במשרד זה ליטול ידיים להמוציא ולברך ברכת המזון, כך שבכל יום מברכים שם עם "אלוקינו" תרתי משמע.

אני מספר את הסיפור הזה משני סיבות. ראשית כל שתראו מה שהגליון שלכם מועיל וכמה השפעות טובות שזה מביא לכלל ישראל. שנית לעורר את הציבור להאמין באמונה שלימה בכח העצום והסגולה שיש בברכת המזון והוא מקור כל ההשפעות הטובות.

י"ש כח

מ. גאטדינגער, ברוקלין גליון על המזון גליון פח הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף

p0583271323@gmail.com

לי "תקרא את כל המאמרים בגודל המצווה של ברכת המזון וזה יהי' העצה הכי טובה. והוסיף: "תקבל על עצמך ליטול ידיים לסעודה מידי יום ביומו ולברך ברכת המזון. והשם יהי' בעזרתך".

העובד המשיך: "כשאתה הודעתי לי שעלי ללכת עד ב' שבועות, זה היה ממש באותו זמן שקבלתי עלי קבלה זו, ולכן הרגשתי בבטחה שהי' שלח ברכה במעשי ידי. ואכן כך היה. המכירות התחילו לעלות מעלה מעלה כפי שהנך רואה!".

הבעה"ב התרגש מאוד מהסיפור. והוא סיפר אותו גם לשאר העובדים, ועודד אותם שגם הם יקבלו עליהם קבלות טובות בענין זה, ולאות על זאת, הוא הוסיף עוד רבע שעה להפסקת צהריים, בכדי שיהי' זמן ליטול ידיים לסעודה ולברך ברכת המזון בכונה, בידעו שזה יהי' ההשקעה הכי טוב להצלחת העסק שלו.

מורי ורבותי! כבר עבר חצי שנה מאז, והעסק כבר מונה היום שלוש עשרה עובדים. וכל אחד נכנס לתוך העסק